ΛΟΓΟΣ

ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΠΕΙΡΟΝ ΤΟΥ ΘΕΟΥ

ΕΥΣΠΛΑΓΧΝΙΑΝ

ΣΥΝΤΕΘΕΙΣ ΚΑΙ ΕΚΦΩΝΗΘΕΙΣ

ΕΝ ΖΑΚΥΝΘΩι

ΥΠΟ ΤΟΥ

ΕΛΛΟΓΙΜΩΤΑΤΟΥ Δρος.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΔΙΟΝΥΣΙΑΔΟΥ ΜΠΟΝΣΙΝΙΟΡ

Διδασκάλου τῆς Παγκοσμίου Ἱστορίας καὶ Χρονολογίας

ΕΝ ΤΩι ΔΕΥΤΕΡΕΥΟΝΤΙ ΣΧΟΛΕΙΩι ΖΑΚΥΝΘΟΥ.

ΕΝ ΖΑΚΥΝΘΩι,

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ Ο ΠΑΡΝΑΣΣΟΣ

ΣΕΡΓΙΟΥ Χ. ΡΑΦΤΑΝΗ.

Διευθυνόμενον παρὰ Ν. Ι. Ταρουσσοπούλου.

1856.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

ΓΜ6977

Α. 14.

ΛΟΓΟΣ

ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΠΕΙΡΟΝ ΤΟΥ ΘΕΟΥ ΕΥΣΠΛΑΓΧΝΙΑΝ

ΣΥΝΤΕΘΕΙΣ ΚΑΙ ΕΚΦΩΝΗΘΕΙΣ

ΕΝ ΖΑΚΥΝΘΩι

ΥΠΟ ΤΟΥ

ΕΛΛΟΓΙΜΩΤΑΤΟΥ Δρος.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΔΙΟΝΥΣΙΑΔΟΥ ΜΠΟΝΣΙΝΙΟΡ

Διδασκάλου τῆς Παγκοσμίου Ἱστορίας καὶ Χρονολογίας

ΕΝ ΤΩι ΔΕΥΤΕΡΕΥΟΝΤΙ ΣΧΟΛΕΙΩι ΖΑΚΥΝΘΟΥ.

ΕΝ ΖΑΚΥΝΘΩι,

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ Ο ΠΑΡΝΑΣΣΟΣ

ΣΕΡΓΙΟΥ Χ. ΡΑΦΤΑΝΗ,

Διευθυνόμενον παρὰ Ν. Ταρουσσοπούλου.

1856.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

« Κήρυξον τὸν λόγον, ἐπίστηθι εὐκαίρως, ἀκαίρως· ἔλεγξον,
ἐπιτίμησον, παρακάλεσον ἐν πάσῃ μακροθυμίᾳ καὶ διδαχῇ.»
(Παύλ. πρὸς Τιμ. Β΄. Κεφ. Δ΄. 2—3.)

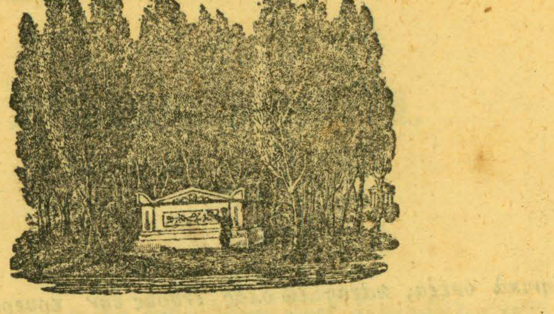

ΤΩ ΜΑΡΤΥΡΙΚΩ ΚΑΙ ΠΟΛΥΣΕΠΤΩ ΤΥΜΒΩ
ΤΟΥ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑΤΟΥ, ΦΙΛΟΓΕΝΕΣΤΑΤΟΥ ΚΑΙ ΑΟΙΔΙΜΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ ΚΥΡΙΟΥ
ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ,
ΤΟΥ ΥΠΕΡ ΠΙΣΤΕΩΣ ΚΑΙ ΠΑΤΡΙΔΟΣ ΓΕΝΝΑΙΩΣ ΠΕΣΟΝΤΟΣ,
ΤΟΝΔΕ ΤΟΝ ΛΟΓΟΝ ΕΙΣ ΥΠΑΤΟΥ ΣΕΒΑΣΜΟΥ ΤΕΚΜΗΡΙΟΝ
Ο ΑΝΑΓΝΩΣΤΗΣ
ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΔΙΟΝΥΣΙΑΔΗΣ ΜΠΟΝΣΙΝΙΟΡ ΑΝΑΤΙΘΗΜΙ.

Επισκεπτόμενός ἤδη πρῶτον διὰ τῆς φαντασίας καὶ τοῦ ὠκυπέτου νοός μου σὲ, τὸν ἱερὸν Τύμβον τοῦ ἀηττήτου Ἥρωος τοῦ Ἔθνους μου, δὲν σκοπεύω νὰ ταράξω δι' ἀηδοῦς ἀδολεσχίας τὸν γλυκερὸν ὕπνον καὶ τὴν γαληνιαίαν ἀνάπαυσιν τοῦ ἀθλητικοῦ καὶ θαλασσοπλήκτου αὐτοῦ λειψάνου, ἀλλὰ μόνον ν' ἀφιερώσω μετὰ συντετριμμένης καρδίας εἰς σὲ, τοιοῦτο κειμήλιον ἐν τοῖς κόλποις σου κρύπτοντα, τὸν πενιχρὸν τοῦτον καὶ ἄμουσον λόγον μου. Εἰς τὴν θέαν σου, φίλε Τύμβε, ἥτις μὲ ὑπομιμνήσκει οὐ μόνον τὸν ἡρωϊκὸν τοῦ Γρηγορίου θάνατον ἀλλὰ καὶ τοὺς ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας τῆς Ἑλλάδος ἀγῶνας τῶν ὁμογενῶν μου, κλίνω μετὰ σφοδρᾶς τῆς καρδίας μου συγκινήσεως τὴν κεφαλὴν καὶ τὸ γόνυ, προσκυνῶ τὰ ὁποῖα ἐγκαλύπτεις Ἑλ-

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

ληνικὰ ὀστέα, καταφιλῶ ὅλος ἔνθους τὴν κρυερὰν πλάκα σου, καταχέω θαλερὰ ἐπὶ σὲ δάκρυα καὶ ταπεινῶς σοὶ προςφωνῶ τὸν ταπεινὸν τοῦτον λόγον μου.

Γονυκλινὴς οὕτω, συγκεκινημένος καὶ δακρύῤῥοος παρακαλῶ καὶ τὴν μακαρίαν ἐκείνην ψυχὴν τοῦ ἀειμνήστου Γρηγορίου, ἥτις, ἐνδεδυμένη ἤδη τὴν λευκὴν στολὴν τῆς ἀθῳότητος, διατελεῖ εὐφραινομένη μετὰ τοῦ Πατρὸς τῶν πιστῶν ἐν τοῖς Οὐρανοῖς, παρακαλῶ αὐτὴν νὰ εὐλογήσῃ τὰς ἀπαρχὰς ταύτας τῆς νεανικῆς τόλμης καὶ ἀπειρίας μου· νὰ μ᾽ ἐνισχύῃ διὰ τῶν εὐχῶν αὐτῆς εἰς τὸ δυςχερὲς καὶ ἐπίπονον τοῦ διδάσκειν τὸν λαὸν ἔργον, ὅπερ ἀναξίως μετέρχομαι· νὰ ἐμπνέῃ καὶ εἰς ἐμὲ καὶ εἰς πάντα ὀρθόδοξον Ἕλληνα ἔρωτα πρὸς τὴν Θρησκείαν καὶ τὴν Πατρίδα διάπυρον καὶ ἀδιαλείπτως ὑπὲρ τῆς προόδου καὶ δόξης τῆς Ἑλλάδος ἔμπροσθεν τοῦ θρόνου τοῦ Ἀρνίου νὰ δέηται.

Ναί, ὦ ψυχὴ τριςμακάριος, πρέσβευε διαπαντὸς ἐν τῇ Οὐρανίῳ τῶν Πρωτοτόκων Ἐκκλησίᾳ, ἐν ᾗ μετὰ παῤῥησίας διαπρέπεις, ὑπὲρ τοῦ πολυπαθοῦς ἔθνους σου, μνημόνευε διηνεκῶς τῶν στεναγμῶν τῆς δούλης Ἑλλάδος, εὔχου ὑπὲρ τῆς ὁμονοίας καὶ γιγαντιαίας προβάσεως τῆς Ἐλευθέρας καὶ ἐνθυμοῦ τέλος καὶ ἐμὲ, ὅςτις ὅλος αἴσθημα τὸν λόγον τόνδε τῷ σεπτῷ Τύμβῳ σου ἀνατίθημι.

ΣΥΝΤΟΜΟΣ ΕΙΣΑΓΩΓΗ.

Τὸ κηρύττειν τὸν θεῖον λόγον εἶναι ἀναμφιβόλως καθῆκον τῶν ἱερῶν τῆς Ἐκκλησίας ποιμένων καὶ ἁπάντων τῶν ὑπηρετῶν τῆς θρησκείας μέγα καὶ ἀπαραίτητον καὶ ἀνέκαθεν αὐτοῖς ὑπ᾽ αὐτοῦ τοῦ Θεοῦ ἐπιβάλλεται. Μετὰ τὴν πτῶσιν τῷ ὄντι τοῦ ἡμετέρου προπάτορος, μεθ᾽ ἣν ἅπαν τὸ ἀνθρώπινον γένος ἐξώκειλεν εἰς ὑπερβάλλουσαν διαφθορὰν, ὁ Πανάγαθος καὶ Πάνσοφος τοῦ Σύμπαντος Κοίρανος, βαρέως φέρων τὴν ἄφυκτον τοῦ ἐξόχου πλάσματός του ἀπώλειαν, ηὐδόκησεν αὐτίκα κατ᾽ ἀρχὰς νὰ ἐπανορθώσῃ αὐτὸ, νὰ διορθώσῃ τὰς ἀταξίας τῆς διεφθαρμένης αὐτοῦ φύσεως, ν᾽ ἀναχαιτίσῃ τὰς ἀλόγους ὁρμὰς τῶν ὀρέξεων αὐτοῦ καὶ νὰ ὁδηγήσῃ τὴν πεπλανημένην ἀνθρωπότητα διὰ μόνου τοῦ θείου καὶ ἐνεργοῦ λόγου του εἰς τὸ ἀνέσπερον φῶς τῆς ἀληθοῦς αὐτοῦ γνώσεως. Ἀνέκαθεν ὅθεν ἀνέδειξε πρὸς τοῦτο ἄνδρας θεοσεβεῖς καὶ σεπτοὺς καὶ ἐντόνως ἐκέλευσεν αὐτοὺς νὰ κηρύττωσιν, ἀναμέσον τῆς εἰδωλολατρείας καὶ πολυειδοῦς τῶν ἀνθρώπων κακίας, τὸν οὐράνιον λόγον του καὶ νὰ διδάσκωσι δι᾽ αὐτοῦ τὸν ἀντίθεον Κόσμον τὰ σωτήρια τῆς ἀρετῆς καὶ ἀληθοῦς θεογνωσίας μαθήματα. Ὁ ἡμέτερος γενάρχης Ἀδὰμ, ὃς καὶ προφήτης ἦν, κατ᾽ Ἐπιφάνιον, « καὶ ᾔδει, κατ᾽ αὐτὸν, Πατέρα Θεὸν καὶ Υἱὸν καὶ ἅγιον Πνεῦμα» (Ἐπιφάν. Βιβλ. Α΄, Τόμ. Α΄, 5), ἐγένετο πρώτιστος καὶ μεγαλόφωνος κῆρυξ τῶν μεγαλείων τοῦ Ὑψίστου καὶ ἀδιακόπως ἐλάλει τοῖς υἱέσιν αὐτοῦ τὸν λόγον τοῦ πλάσαντος αὐτὸν Θεοῦ. Μετὰ τὸν Πρωτόπλαστον, ἅπαντες οἱ τῆς πατριαρχικῆς ἐποχῆς θεο-

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

φιλεῖς ἄνδρες ἐξεπλήρουν ἀόκνως, κατὰ θεῖαν ἐπιταγήν, τὸ ἱερὸν τοῦτο τοῦ κηρύττειν τὸν λόγον καθῆκον, ἀδιαλείπτως διδάσκοντες τὴν ἐν ἀληθείᾳ λατρείαν τοῦ ἑνιαίου Ἰεχωβᾶ, τοῦ ἐν τρισὶ προσώποις προσκυνουμένου, καὶ ὁλοψύχως πιστεύοντες εἰς τὸν ἐλευσόμενον τοῦ ἀνθρωπίνου γένους Σωτῆρα, ὅντινα ὁ ἄναρχος Πατὴρ ἀπὸ καταβολῆς Κόσμου τῷ Ἀδὰμ καὶ τοῖς ἀπογόνοις αὐτοῦ ἐπηγγείλατο. « Καὶ ἔχθραν θήσω ἀναμέσον σοῦ καὶ ἀναμέσον τῆς γυναικός, καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ σπέρματός σου καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ σπέρματος αὐτῆς· αὐτός σου τηρήσει κεφαλήν, καὶ σὺ τηρήσεις αὐτοῦ πτέρναν» (Γεν. Κεφ. Γ΄, 15). Ὁ Θεόπνευστος τοῦ Ἰσραὴλ νομοθέτης ἀναφαίνεται, μετὰ τοὺς Πατριάρχας, κῆρυξ διαπρύσιος τοῦ θείου λόγου, λαμβάνει παρὰ τοῦ Θεοῦ, ἀναμέσον φωνῶν, ἀστραπῶν καὶ νεφελῶν, τὸν ἠθικόν, δικανικὸν καὶ τὸν περὶ τὰ ἔθιμα Νόμον καὶ πεφασμένως ὑπὸ τοῦ ἰδίου διατάσσεται νὰ ἑρμηνεύῃ αὐτὸν ἐξ ἑτοίμου καὶ διηνεκῶς νὰ τὸν διδάσκῃ τὸν περιούσιον αὐτοῦ λαόν. « Ταῦτα τὰ ῥήματα ἐρεῖς τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ» (Ἔξοδ. Κεφ. ΚΓ΄, 22). Ὁ Μωϋσῆς ἐτήρησε πρὸς τὸ ἀκριβὲς τὴν διαταγὴν τοῦ Κυρίου, οὐ μόνον κηρύττων μετὰ διακαοῦς ζήλου τὸν Θεῖον λόγον, ἀλλὰ καὶ ἐπιβάλλων μάλιστα τὸ χρέος τοῦτο εἰς ἅπαντας. «Καὶ ἔσται τὰ ῥήματα ταῦτα, ὅσα ἐγὼ ἐντέλλομαί σοι σήμερον, ἐν τῇ καρδίᾳ σου, καὶ ἐν τῇ ψυχῇ σου· καὶ προβιβάσεις αὐτὰ τοὺς υἱούς σου, καὶ λαλήσεις ἐν αὐτοῖς καθήμενος ἐν οἴκῳ, καὶ πορευόμενος ἐν ὁδῷ, καὶ κοιταζόμενος, καὶ ἀνιστάμενος» (Δευτερονόμ. Κεφ. ΣΤ΄, 6—8). Τὸν αὐτὸν ὑπὲρ τοῦ κηρύγματος ζῆλον ἔδειξεν ὁ ἀρχιερεὺς Ἀαρών, ὁ ἄξιος τοῦ Προφήτου διάδοχος Ἰησοῦς καὶ ἅπαντες οἱ ἱερεῖς καὶ Λευῖται. Ὁ φιλάνθρωπος Θεὸς μετόπισθεν ἀνέδειξε κήρυκας τοῦ λόγου του τοὺς θεοπρόπους Προφήτας, οἵτινες πάντες, καθὼς καὶ ὁ Πρόδρομος τῆς χάριτος, τὸ πλήρωμα πάσης τῆς προφητείας, ὁ πρῶτος ἐν τῇ ἐρήμῳ κῆρυξ τῆς οὐρανίου Βασιλείας, διετή-

ρησαν διὰ μόνου τοῦ θείου λόγου τὴν ἁγίαν τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησίαν ἀσινῆ καὶ ἀνεπηρέαστον, καταστηλιτεύοντες ἀποτόμως τὴν εἰδωλολατρείαν καὶ τὰς παρανομίας τοῦ Ἰσραήλ, ἀπαγγέλλοντες τὰς δικαίας κρίσεις τοῦ Ὑψίστου, προαγορεύοντες τοῦ Μονογενοῦς Υἱοῦ αὐτοῦ τὴν σωτήριον σάρκωσιν καὶ προετοιμάζοντες τὸν διεφθαρμένον Κόσμον εἰς ὑποδοχὴν τοῦ Μεσσίου καὶ τῆς φερεζώου διδασκαλίας του.

Ἔρχεται τέλος πάντων καὶ τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου, κατὰ τὸν αἰθεροδρόμον Ἀπόστολον (Παύλ. πρὸς Γαλ. Κεφ. Δ΄, 4), καὶ ἰδοὺ κατέρχεται ἐκ τῶν οὐρανῶν διὰ τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ καὶ Πατρός, ἰδοὺ σαρκοῦται ὁ ἄσαρκος, ὁρᾶται ὁ ἀόρατος, ψηλαφᾶται ὁ ἀναφής, συνομιλεῖ ὁ ἀναμάρτητος τοῖς ἁμαρτωλοῖς καὶ γίνεται ὁ ἴδιος κῆρυξ τοῦ φερεκάρπου λόγου του. Ἡ πανθελγὴς καὶ δημώδης διδασκαλία του, ἥτις καθ' ὁλόκληρον τριετίαν ἦχει εἰς τὰ ὦτα τῶν ἐξηνίων τῆς Παλαιστίνης λαῶν καὶ διὰ πολλῶν καὶ ὑπερφυῶν θαυμάτων ἐστερεώθη, εἵλκυε τοὺς ἀκούοντας αὐτήν, ὡς ἡ μαγνῆτις λίθος τὸν σίδηρον, εἰς τὴν εὐθεῖαν ὁδὸν καὶ τὴν μετάνοιαν, στηλιτεύουσα τὴν κακίαν καὶ ὑπερεπαίρουσα τὴν ἀρετήν. Ἀφ' οὗ δὲ ὁ οὐράνιος Μεσίτης καὶ Σωτὴρ ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ἐφανέρωσε διὰ τοῦ θείου λόγου του τὴν οὐράνιον αὐτοῦ φιλοσοφίαν τοῖς ἀνθρώποις, δείξας ποία εἶναι ἡ ἀληθὴς ἡμῶν εὐδαιμονία, διορίσας τῆς ἀρετῆς καὶ κακίας τὴν ἀληθῆ καὶ κυρίαν ἔννοιαν, κατελέγξας τὰς προλήψεις καὶ τὴν ὑπόκρισιν καὶ ἀριφανῶς ἐκδηλώσας τὴν μεταξὺ Θεοῦ καὶ κόσμου μεγίστην διαφοράν, προσηνέχθη τελευταῖον ὑπὲρ τῶν ἁμαρτωλῶν ἡμῶν εἰς τὸν σταυρικὸν θάνατον καὶ οὕτω καθ' ὁλοκληρίαν ἐτελείωσε τὸ ἔργον τῆς ἡμετέρας ἀπολυτρώσεως, ὅπερ αὐτὸς ὁ Πατὴρ δέδωκεν αὐτῷ ἵνα ποιήσῃ. Μετὰ τὴν ἀνάστασιν αὐτοῦ, ἐμφανίζεται ἀναφανδὸν τοῖς ἑαυτοῦ Μαθηταῖς καὶ Ἀποστόλοις καὶ μετὰ φωνῆς ἀμεταθέτου καὶ ἐντόνου ἀποστέλλει αὐτοὺς εἰς τὴν

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

Ὑφήλιον, ἵνα πανταχοῦ αὐτῆς κηρύξωσι τὸν εὐάγγελον λόγον του καὶ ἐπιστρέψωσι δι' αὐτοῦ εἰς τὴν ἀληθῆ θεογνωσίαν τὰ ἄθεα καὶ πεπλανημένα ἔθνη τοῦ Σύμπαντος. «Πορευθέντες εἰς τὸν κόσμον ἅπαντα, κηρύξατε τὸ Εὐαγγέλιον πάσῃ τῇ κτίσει» (Μάρκ. Κεφ. ΙΣΤ', 15).

Οἱ ἱεροὶ Ἀπόςολοι ὑπακούουσι μετὰ προθυμίας εἰς τὴν ῥητὴν τοῦ ἀποστέλλοντος αὐτοὺς διαταγήν· δὲν ἀμφιβάλλουσι, δὲν προφασίζονται προφάσεις, μεθ' ὑποταγῆς βαθυτάτης κλίνουσι τὸν αὐχένα, μετὰ ταχυτῆτος ἀθεσφάτου ἐπὶ τὴν Οἰκουμένην σκεδάζονται καὶ ἐνθουσιῶντες ἄρχονται τοῦ κηρύγματος. Δὲν φοβοῦνται τῶν Βασιλέων τὸ κράτος καὶ τὰς ἀπειλάς, οὔτε τῶν ἀπηνῶν Τυράννων τὰ δειμαλέα κολαστήρια, οὔτε τῶν δημίων τὴν βιοφθόρον μάχαιραν, οὔτε τῶν σοφῶν καὶ μάγων τὴν γλωσσομανίαν καὶ ἀγχίνοιαν, οὔτε τῶν ἡδυεπῶν ῥητόρων τὴν ἐν τοῖς λόγοις δεινότητα, οὐδεμίαν ἀνθρωπίνην δύναμιν· ἀλλὰ μετὰ παῤῥησίας ἀπαραμίλλου ὁμολογοῦσιν ἐναντίον πάντων Θεὸν ἀληθινὸν τὸν ἐσταυρωμένον Ναζωραῖον καὶ μετὰ σπουδῆς συντόνου ἐκπληροῦσι τὸ εἰς αὐτοὺς ἐπιβληθὲν ὑπ' αὐτοῦ καθῆκον. Ἡ ἄοκνος αὐτῶν διδασκαλία καὶ ὁ κεραυνοφαὴς φθόγγος των ἐξῆλθε, κατὰ τὸν Ἱεροψάλτην (Ψαλμ. ΙΗ', 5), εἰς πᾶσαν τὴν γῆν. Ἐξῆλθεν εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ ἅπασαν, τὴν Σαμάρειαν, τὴν Πάφον, τὴν Ἀντιόχειαν, τὴν Παμφυλίαν, τὴν Κύπρον, τὴν Συρίαν, τὴν Κιλικίαν, τὴν Θεσσαλονίκην, τὴν Μακεδονίαν, τὴν Παρθίαν, τὴν Σκυθίαν, τὴν Γαλατίαν, τὴν Ἱσπανίαν, τὴν Ἑλλάδα, τὴν Ἰταλίαν, εἰς ἅπασαν τὴν ὑπ' οὐρανόν. Ὁ Παῦλος, ὁ Διδάσκαλος τῶν ἐθνῶν, ἐν μέσῳ τοῦ Ἀρείου Πάγου ἱστάμενος, θαῤῥαλέος διδάσκει τὴν ἀκραιφνῆ Πίστιν τοῦ Χριστοῦ, ἀπτόητος κατελέγχει τοὺς Ἐπικουρείους καὶ Στωϊκοὺς καὶ ἄσμενος τοῖς Ἀθηναίοις καταγγέλλει τὸν παρ' αὐτοῖς «Ἄγνωστον Θεόν.» Ὁ Πέτρος, ὁ ἁλιεὺς τῶν ἀνθρώπων, εὔτολμος κηρύττει ἐν τῇ Ῥώμῃ, καὶ δὲν δειλιάζει

ὁ μακάριος ὁρῶν τὸν ἀντίστρεπτον σταυρὸν τοῦ ἀμειλίκτου Νέρωνος. Ὁ υἱὸς τοῦ Ζεβεδαίου Ἰάκωβος ὁμολογεῖ ἀδεῶς τοῦ Ἰησοῦ τὴν Θεότητα καὶ ἄνευ τρόμου θεωρεῖ τοῦ βασιλέως Ἡρώδου τὴν ὀξύθηκτον μάχαιραν. Ὁ ἀδελφὸς τοῦ Ἰακώβου Ἰωάννης, ὃν ὁ Κύριος πάνυ ἠγάπησε, κηρύττει ἐπιμόνως τοῦ Χριστοῦ τὸ Εὐαγγέλιον καὶ γενναίως καταφρονεῖ τῶν ἀπειλῶν καὶ ἐξοριῶν τοῦ Δομετιανοῦ. Τῶν Μαθητῶν ὁ πρωτόκλητος λαλεῖ ἀκάμας καὶ κρατερόφρων τὸν λόγον τοῦ Θεανθρώπου Διδασκάλου του καὶ χαίρων ἐκμιμεῖται τὸ σωτήριον Πάθος του. Ὁ Φίλιππος ἐπιτερπῶς εὐαγγελίζεται τῷ Αἰθίοπι εὐνούχῳ τὸν Ζωοδότην Ἰησοῦν. Ὁ ἀρχιδιάκονος καὶ πρωτομάρτυς Στέφανος, πλήρης πίστεως καὶ δυνάμεως, εὐσταθὴς ἐκπομπεύει καὶ χλευάζει τὴν σκληροκαρδίαν καὶ θεοκτονίαν τῶν Ἰουδαίων καὶ μετὰ χαρᾶς τὸν μαρτυρικὸν δέχεται θάνατον. Ἅπαντες, ἐν βραχυλογίᾳ, ἐξετέλεσαν τὴν ἐντολὴν τοῦ πέμψαντος αὐτούς, ἐξήπλωσαν εἰς τὸν ἀπείρονα κόσμον τὸ σωτηριῶδες τοῦ Εὐαγγελίου κήρυγμα, ἐσφράγισαν τῇ ἐκχύσει τοῦ ἰδίου αἵματος τὴν οὐράνιον διδασκαλίαν των, ἐποίησαν καὶ ἐδίδαξαν.

Ἀφ' οὗ οἱ καλλιφεγγεῖς οὗτοι τῆς Ἐκκλησίας φωστῆρες διέδωκαν εἰς τὸν Κόσμον διὰ τοῦ κηρύγματος τὸ φῶς τῆς ἀληθινῆς πίστεως καὶ λογικῆς τοῦ Θεοῦ λατρείας, ἀφ' οὗ διὰ τῆς ἀφελοῦς αὐτῶν διδαχῆς ἱδρύσαντο ἐπὶ τῶν ἐρειπίων τῶν ὑψιθεμέθλων ναῶν τοῦ Ὀλυμπίου Διὸς καὶ τῆς Ἥρας ναοὺς σεμνοπρεπεῖς τοῦ Εἰρηνάρχου Ἐμμανουὴλ καὶ τῆς Παντανάσσης Μαρίας καὶ ἐμόρφωσαν διὰ τῶν ἀτρύτων αὐτῶν πόνων τῶν πιστῶν τὴν κοινωνίαν, ἐξελέξαντο διαδόχους ἀξίους, ἵνα δι' αὐτῶν ὁ ζῶν καὶ ἐνεργὴς τοῦ Θεοῦ λόγος αὐξάνῃ καὶ πολλαπλασιάζηται. Οἱ διάδοχοι τῶν Θεοκηρύκων Ἀποστόλων καθὼς καὶ οἱ μαθηταὶ καὶ ὀπαδοὶ αὐτῶν ἔδειξαν ὁμολογουμένως ζῆλον ὑπὲρ τοῦ κηρύγματος ὑπερβάλλοντα, διδάσκοντες ἀδιαλείπτως, διαλύοντες ταῖς ἀκτῖσι

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

τῆς οὐρανίου ἀληθείας τὸ τῆς πλάνης ἔχθιστον σκότος, ἐπιστρέφοντες τοὺς ἀπίστους, διορθοῦντες τοὺς ἁμαρτωλούς, στηρίζοντες τοὺς ἐναρέτους. Ὀφείλομεν λοιπὸν ἀῤῥήκτῳ φωνῇ νὰ ὁμολογήσωμεν ὅτι οἱ ἀείμνηστοι οὗτοι ἄνδρες καθὼς καὶ πάντες οἱ μετ' αὐτοὺς ἀκμάσαντες οἰκουμενικοὶ διδάσκαλοι καὶ διαβόητοι τῆς Ἐκκλησίας Πατέρες συνετέλεσαν τὰ μέγιστα εἰς τὴν αὔξησιν καὶ διάδοσιν τοῦ Θείου κηρύγματος καὶ ὅτι δι' αὐτοῦ ὡς καὶ διὰ τῶν αἱματοσταγῶν ἀγώνων αὐτῶν ἐστερέωσαν καὶ ἐλάμπρυναν τὴν τῶν χριστιανῶν ἁγίαν κοινότητα καὶ ἐπλήρωσαν παραδοξώτατα τὴν μάνδραν τοῦ καλοῦ ποιμένος Χριστοῦ λογικῶν καὶ ἡμέρων προβάτων. Οἱ Βασίλειοι τῷ ὄντι, οἱ Γρηγόριοι, οἱ Χρυσόστομοι, οἱ Κυπριανοί, οἱ Ἀθανάσιοι, οἱ Ἐφραίμ, οἱ Ἀμβρόσιοι, οἱ Αὐγουστῖνοι, οἱ Κλήμεντες, οἱ Κύριλλοι, οἱ Ἀντώνιοι, οἱ Μακάριοι, οἱ Εὐθύμιοι, οἱ Θεοδόσιοι, οἱ Πρόκλοι, οἱ Γερμανοί, οἱ Θεόδοτοι, οἱ Ἀκάκιοι, οἱ Διονύσιοι, ἅπαντες ἐν γένει οἱ ἅγιοι καὶ κεραυνοβόλοι τῆς Ἐκκλησίας ῥήτορες καὶ τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν μιμηταὶ ἐλάλουν μετ' ἐλευθεροστομίας τὸν λόγον, ἐδίδασκον, ἐκήρυσσον καὶ ῥωμαλέως ὑπέβαλλον ἑαυτούς, ὑπὲρ τῆς διαδόσεως τῆς ὀρθοδόξου Πίστεως, εἰς κολάσεις πολυειδεῖς, ἐξοστρακισμοὺς πολυχρονίους, τυμπανισμούς, ἐμπαιγμούς, μαστιγώσεις, φυλακάς, λιθασμούς, πρίσεις, μαχαίρας, θανάτους ἐλεεινοὺς (Παύλ. πρὸς Ἑβραί. Κεφ. ΙΑ', 32—39).

Τὸν ἀξιόλεκτον βίον τῶν θείων τούτων Πατέρων καὶ διδασκάλων ἔχοντες πρὸ ὀφθαλμῶν καὶ ἡμεῖς, ὦ ὁμογενεῖς Ἱεροκήρυκες, ὀφείλομεν νὰ καταβάλωμεν πᾶσαν σπουδὴν περὶ τὸ κοσμοσωτήριον τοῦ Εὐαγγελίου κήρυγμα καὶ δι' αὐτοῦ νὰ προσπαθῶμεν ὅλαις δυνάμεσι νὰ ἐκριζῶμεν τὴν ἀντίθεον πλάνην, νὰ κατασκάπτωμεν τὴν κακίαν, νὰ ἐμφυτεύωμεν τὰς θείας ἀληθείας, ν' ἀνοικοδομῶμεν τὸν χριστιανικὸν βίον, νὰ ὁδηγῶμεν τέλος καὶ νὰ σώζωμεν τὰς ψυχάς. Εἶναι ἤδη ἀρίδηλον ὅτι ἡ ὀρθόδοξος τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία ἔχει κατὰ

δυστυχίαν καὶ τὴν σήμερον, καθάπερ καὶ τὸ πάλαι, μεταξὺ τῶν μελῶν αὐτῆς τέρατα ἀνθρωπόμορφα οὐκ ὀλίγα, ἐχίδνας ἰοτόκους, πολλούς, κατὰ τὸν Οὐρανοβάμονα (Πρὸς Τίτ. Κεφ. Α', 10—12), οἵτινες, ἀνυπότακτοι, ματαιολόγοι καὶ φρεναπάται ὑπάρχοντες καὶ διδάσκοντες ἃ μὴ δεῖ, ταράττουσιν ἀνυποστόλως τὴν εἰρήνην τῆς Ἐκκλησίας καὶ ὅλους οἴκους, κατὰ τὸν αὐτὸν Ἀπόστολον, ἀνατρέπουσι· χρέος λοιπὸν ἔχομεν ἡμεῖς οἱ κληρικοὶ ἀδυσωπήτως αὐτοὺς νὰ ἐπιστομίζωμεν. Εἶναι πασίγνωστον ὅτι ἐν τῷ ἀγρῷ τοῦ Κυρίου ἀναφύονται ἐνίοτε καὶ πολλὰ ζιζάνια· ἔχομεν λοιπὸν χρέος μετὰ σπουδῆς νὰ τὰ ἐκριζῶμεν. Οὐδεὶς δύναται ν' ἀρνηθῇ ὅτι ὑπάρχουσι καὶ μεταξὺ ἡμῶν τῶν χριστιανῶν Ἰσραηλῖται ἀσεβεῖς καὶ φιλόσαρκοι οὐκ ὀλίγοι· ὀφείλομεν οὖν νὰ ἐλέγχωμεν διὰ τοῦ λόγου αὐτούς, ὥσπερ οἱ Ἀπόστολοι ἐκεῖνοι καὶ οἱ Προφῆται. Ὑπάρχουσιν ἀναντιῤῥήτως καὶ τὴν σήμερον πολλοὶ Σαούλ, παραβαίνοντες τὰς ἐντολὰς τοῦ Κυρίου· ὀφείλομεν λοιπὸν νὰ ἐπιπλήττωμεν αὐστηρῶς τοὺς τοιούτους, ὡς ἄλλοι Σαμουήλ. Ἀναφαίνονται ὁμολογουμένως καὶ καθ' ἡμᾶς νέοι Δαβίδ· λοιπὸν ἔχομεν χρέος νὰ παραινῶμεν αὐτούς, ὡς ἄλλοι Νάθαν. Δὲν λείπουσι καὶ μεταξὺ τῶν πιστῶν τύραννοι Ἀχαάβ, οἵτινες ἀδίκως σφετερίζονται τ' ἀλλότρια ἀγαθά· ὀφείλομεν οὖν νὰ καταστηλιτεύωμεν τὴν ἄδικον πλεονεξίαν τῶν τοιούτων, ὡς ἄλλοι Ἠλίαι. Δὲν λείπουσι νέοι Ἡρῶδαι· λοιπὸν καθῆκον ἡμῶν εἶναι τὸ νὰ νουθετῶμεν ἀπαρακαλύπτως αὐτούς, ὡς ἄλλοι Βαπτισταί. Δὲν λείπουσιν ἄνδρες ἀντίθεοι, ὑποκριταὶ καὶ παλίμβολοι, οἵτινες ἀνερυθριάστως ἐξακοντίζουσιν ὕβρεις καὶ βλασφημίας καὶ προσάπτουσι μώμους κατὰ παντὸς τοῦ ὀρθοδόξου Πληρώματος· ἀνάγκη τοίνυν νὰ φιμῶμεν σπουδῇ τοὺς τοιούτους καὶ ἐν στόματι Γραφῆς ν' ἀποκαλύπτωμεν τὸ ἀσθενὲς καὶ σαθρὸν τῶν βλασφήμων φωνασκιῶν των. Τοιαύτη, ὦ διάκονοι τοῦ Εὐαγγελίου, εἶναι τῷ ὄντι ἡ ἡμετέρα διακονία· τοιοῦτος

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

εἶναι ὁ θεῖος τῆς ἀποστολῆς ἡμῶν σκοπός· τοιουτοτρόπως ἔχομεν χρέος νὰ πολιτευώμεθα· ταύτῃ ὀφείλομεν εἰς τὴν σωτηρίαν τοῦ πλησίον νὰ συντελῶμεν. Ἄλλως, ἀμελοῦντες τοῦ Εὐαγγελικοῦ κηρύγματος καὶ οὐδόλως φροντίζοντες περὶ τῆς ἠθικῆς τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν διορθώσεως, ἁμαρτάνομεν βαρέως, ὀλιγωροῦμεν προφανῶς αὐτῆς τῆς ἐντολῆς τοῦ Θεανθρώπου Σωτῆρος ῥητῶς διατάσσοντος ἡμᾶς νὰ κηρύττωμεν τὸν θεῖον λόγον του (Ματθ. Κεφ. ΚΗ΄, 19) καὶ παραβαίνομεν οὕτως αὐτὸν τὸν περὶ ἀγάπης νόμον, αὐτὰς τὰς δύο πρώτας καὶ μεγάλας τοῦ Νόμου ἐντολάς, ἃς ποιοῦντες ζῶμεν αἰωνίως, καὶ ἐν αἷς ὅλος ὁ Νόμος καὶ οἱ Προφῆται κρέμανται. Καὶ τί ἄλλο εἶναι τῷ ὄντι τὸ διδάσκειν, εἰμὴ ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ πλησίον ἐνεργουμένη; Ὅστις λοιπὸν ἀμελεῖ τοῦ κηρύγματος καὶ κλείει ἄνευ ἐλλόγου αἰτίας τὸ στόμα, ὁ τοιοῦτος ἐπιλανθάνεται τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς τοῦ πλησίον καὶ μένει ἄμοιρος καὶ γυμνὸς ἀρετῆς ὑψηλῆς καὶ θεοδιδάκτου, ἀρετῆς, ἥτις ἐπιστρέφει παραδόξως ἀπίστους πολλοὺς ἀπὸ τῆς ἀπιστίας εἰς τὴν πίστιν καὶ πολλοὺς ἁμαρτωλοὺς ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας εἰς τὴν ἀρετὴν καὶ εἶναι διὰ τοῦτο τόσον δεκτὴ παρὰ τῷ Θεῷ, ὥστε διὰ μὲν τοῦ Προφήτου Ἱερεμίου (Ἱερεμ. Κεφ. ΙΕ΄, 19) ἐβεβαίωσεν ἡμᾶς, εἰπὼν «ἐὰν ἐξαγάγῃς τίμιον ἀπὸ ἀναξίου, ὡς στόμα μου ἔσῃ·» διὰ δὲ τοῦ Ἀποστόλου Ἰακώβου (Ἰάκ. Ἐπιστ. Καθ. Κεφ. Ε΄, 20) προδήλως ἐκήρυξεν «ὅτι ὁ ἐπιστρέψας ἁμαρτωλὸν ἐκ πλάνης ὁδοῦ αὐτοῦ, σώσει ψυχὴν ἐκ θανάτου, καὶ καλύψει πλῆθος ἁμαρτιῶν·» διὰ δὲ τοῦ Εὐαγγελιστοῦ Ματθαίου (Ματθ. Κεφ. Ε΄, 19) εἶπε μετὰ βεβαιότητος «ὃς δ᾿ ἂν ποιήσῃ καὶ διδάξῃ, οὗτος μέγας κληθήσεται ἐν τῇ Βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν.» Τούτων οὕτως ἐχόντων, ὀφείλομεν, ὦ διάκονοι τοῦ Χριστοῦ καὶ συνάδελφοι, ν᾿ ἀνοίγωμεν πανημέριοι τὸ στόμα, νὰ κηρύττωμεν ἄοκνοι τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ Ναζωραίου, νὰ ἑρμηνεύωμεν αὐτὸ ἐμμενεῖς,

νὰ νουθετῶμεν καὶ ἐλέγχωμεν πρόθυμοι τὸν πλησίον ἁμαρτάνοντα καὶ ἐπιμελεῖς νὰ διδάσκωμεν αὐτὸν τὰ σωτήρια τῆς ἀρετῆς μαθήματα. Ἂς ἔχωμεν πάντοτε ὑπ᾿ ὄψιν τὴν ῥητὴν τοῦ Θεοῦ διαταγήν, τὴν ἐκ τοῦ κηρύγματος τοῦ θείου λόγου προερχομένην λυσιτέλειαν καὶ τὴν ἐκ τῆς σιωπῆς αὐτοῦ ἐγγιγνομένην διαφθορὰν τῶν ἠθῶν· ἂς μὴ ἀμελῶμεν καθήκοντος, ὅπερ ὁ Θεὸς αὐτὸς ἐπιβάλλει ἡμῖν· ἂς σπείρωμεν ἀσμένως, ὡς φιλόπονοι γεωργοί, τὸν ἀγαθὸν τοῦ Εὐαγγελίου σπόρον εἰς τὰς καρδίας τῶν συναμαρτωλῶν ἡμῶν ἀδελφῶν· ἂς ῥίπτωμεν αὐτὸν εἰς τὰς ἀκοὰς τῶν χριστιανῶν, ὑγιᾶ, ἄδολον καὶ τοιοῦτον, ὁποῖον ἐλάλησε καὶ ἐδίδαξεν αὐτὸν αὐτὸ τὸ στόμα τοῦ Χριστοῦ, τῶν Ἀποστόλων καὶ τῶν Πατέρων· ἂς πολλαπλασιάζωμεν μετὰ προθυμίας ἴσης καὶ τὰ πέντε, καὶ τὰ δύο, καὶ τὸ ἓν τοῦ Κυρίου ἡμῶν τάλαντον· ἂς μὴ κρύπτωμεν αὐτὸ ἐν τῇ γῇ, ὥσπερ ὁ πονηρὸς καὶ ὀκνηρὸς ἐκεῖνος τῆς παραβολῆς δοῦλος· ἂς πολιτευώμεθα τέλος πάντοτε καὶ πανταχοῦ μετὰ εἰλικρινείας, μετ᾿ ἀγάπης Εὐαγγελικῆς, μετὰ συνειδήσεως καθαρᾶς, κατὰ τὸ παράδειγμα τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Ὀρθοδόξου ἡμῶν Πίστεως. Τοιουτοτρόπως, ἀδελφοί, διάγοντες, καὶ τὴν ἡμετέραν ψυχὴν θέλομεν σώσῃ, καὶ τὴν τοῦ πλησίον, καὶ κατὰ τὴν φοβερὰν ἐκείνην ἡμέραν τῆς ἐνδόξου τοῦ Κυρίου ἡμῶν παρουσίας, μετὰ χαρᾶς μεγάλης θέλομεν ἀκούσῃ παρὰ τοῦ νεκταρέου στόματος αὐτοῦ τοὺς γλυκυτάτους ἐκείνους καὶ χαρμοσύνους λόγους (Ματθ. Κεφ. ΚΕ΄, 21), «εὖ, δοῦλοι ἀγαθοὶ καὶ πιστοί· ἐπὶ ὀλίγα ἦτε πιστοί, ἐπὶ πολλῶν ὑμᾶς καταστήσω· εἰσέλθετε εἰς τὴν χαρὰν τοῦ Κυρίου ὑμῶν.»

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

«Τίς Θεὸς ὥσπερ σύ; ἐξαίρων ἀδικίας, καὶ ὑπερβαίνων ἀσεβείας τοῖς καταλοίποις τῆς κληρονομίας αὐτοῦ· καὶ οὐ συνέσχεν εἰς μαρτύριον ὀργὴν αὐτοῦ, ὅτι θελητὴς ἐλέους ἐςίν. Αὐτὸς ἐπιστρέψει, καὶ οἰκτειρήσει ἡμᾶς, καὶ καταδύσει τὰς ἀδικίας ἡμῶν καὶ ἀποῤῥίψει εἰς τὰ βάθη τῆς θαλάσσης πάσας τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν.» Μιχ. Κεφ. Ζ', 18—20.

«Ἰδοὺ ἀναβαίνομεν εἰς Ἱεροσόλυμα, καὶ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδοθήσεται τοῖς Ἀρχιερεῦσι καὶ τοῖς Γραμματεῦσι, καὶ κατακρινοῦσιν αὐτὸν θανάτῳ, καὶ παραδώσουσιν αὐτὸν τοῖς ἔθνεσιν.»

(Μάρκ. Κεφ. Ι', 33—34).

Αἰδέσιμοι λειτουργοὶ τοῦ Κυρίου, εὐγενεῖς τοῦ Ναοῦ ἐπιμεληταί, φίλτατοι ἀκροαταί,

ΕΙΣ μάτην λοιπὸν ἡ ἁμαρτία διώκει τοῦ Παραδείσου τὸν παράνομον ἄνθρωπον· εἰς μάτην ἀπαιτεῖ τοῦ ἀποστάτου θνητοῦ τὴν αἰώνιον καταδίκην καὶ τὸν ὄλεθρον· εἰς μάτην ἐξοπλίζει κατ' αὐτοῦ τὰς μεγαλωνύμους τοῦ Σαβαὼθ Ἰδιότητας. Εἰς μάτην, ἡ Παντοκράτειρα γὰρ τοῦ Παντοκράτορος Εὐσπλαγχνία, ἡ ἔνθερμος αὐτὴ ἡμῶν τῶν καταδίκων συνήγορος, ἡ μὴ ἐθέλουσα ποτὲ τῶν ἁμαρτωλῶν τὴν κατάλυσιν, ἀνένδοτος κατὰ τῆς ψυχοφθόρου ταύτης λεαίνης ἀντιπαρατάττεται, ἀμετάθετος ἀποβάλλει τὰς ἀπαιτήσεις της καὶ ὑπὲρ τῆς σωτηρίας τῶν ἐνόχων πελατῶν της καὶ κατ' αὐτῶν τῶν θείων Ἰδιοτήτων ἐπιμόνως ἀνθίσταται. Ἀνθίσταται ἐναντίον τῆς ἀδυσωπήτου τοῦ Θεοῦ Δικαιοσύνης, καὶ ἀμετάπειστος ἀφοπλίζει αὐτὴν τῆς φλογίνης ῥομφαίας ἐκείνης, ἥτις στρεφομένη ἐνδελεχῆς καὶ φρικαλέα ἀπ' αἰῶνος ἤδη ἀπειλεῖ τοῖς παραβάταις φυγὴν αἰωνίαν καὶ θάνατον. Ἀνθίσταται ἐναντίον τῆς ἀμολύντου αὐτοῦ Ἁγιότητος, ἥτις, ἄκραν ἔχουσα κατὰ τοῦ μεμολυσμένου ἁμαρτωλοῦ ἀντιπάθειαν καὶ μηδόλως θέλουσα νὰ ἑνωθῇ μετ' αὐτοῦ, μετ' ἀπεχθείας αὐτὸν ἀποστρέ-

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

φεται καὶ πάντοτε παντὶ σθένει διώκει. Ἀνθίσταται ἐναντίον τῆς Παντοδυναμίας του αὐτῆς, ἥτις, μὴ δυναμένη νὰ βλέπῃ τὸν ἀνίσχυρον ἄνθρωπον τὸν Ἰσχυρὸν Θεὸν ἐξυβρίζοντα, ὅλαις δυνάμεσιν αὐτὸν καταπολεμεῖ καὶ ὁλοσχερῶς ἐθέλει νὰ ἐξολοθρεύσῃ. Ἀνθίσταται ἐναντίον τῆς παντεφόρου Γνώσεώς του καὶ τῆς Σοφίας του, αἵτινες, εἰςδύουσαι εἰς τὴν ὕβριν, ἥντινα τὸ πλάσμα κατὰ τοῦ Πλάστου κατεργάζεται διὰ τῆς καταπατήσεως τοῦ Νόμου του, σκληρὰν κατ᾽ αὐτοῦ ἀπαιτοῦσιν ἐκδίκησιν καὶ ποινὴν, ἵνα μὴ εἴπῃ ὁ ἄφρων ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ ὅτι δὲν ὑπάρχει Θεὸς, ἢ ὅτι ὑπάρχει Θεὸς τυφλὸς, ὅςτις δὲν τιμωρεῖ τὰς κατ᾽ αὐτοῦ ὕβρεις, διότι τὰς ἀγνοεῖ. Ἀνθίσταται, ἐν βραχυλογίᾳ, κατ᾽ ἁπασῶν τῶν μεγαλοπρεπῶν τοῦ Παντάνακτος Τελειοτήτων, ὑποτάσσει ἁπάσας εἰς ἑαυτὴν, προβαίνει θριαμβεύουσα καὶ νικηφόρος, παρίσταται μετὰ παῤῥησίας ἐνώπιον τοῦ Τριαδικοῦ Θρόνου τοῦ Ἀδωναΐ, αἰτεῖ παρ᾽ αὐτοῦ ἐπίμονος τῶν ἐχθρῶν του αὐτῶν τὴν σωτηρίαν καὶ τὴν συγχώρησιν, ἐπιτυγχάνει ῥᾳδίως τῆς αἰτήσεως καὶ ἀναγκάζει, τολμῶ εἰπεῖν, τὸν Ὕπατον τοῦ Παντὸς Κοίρανον νὰ συγχωρήσῃ μετ᾽ ἀμνησικακίας τῶν χειρῶν του τὸ πλάσμα, ν᾽ ἀγαπήσῃ τοὺς μισοῦντας αὐτὸν, τοὺς καταφρονοῦντας τοῦ Θείου Νόμου του, νὰ κατέλθῃ διὰ τὴν εὐδαιμονίαν αὐτῶν καὶ ἀπολύτρωσιν ἐκ τῶν Οὐρανῶν, νὰ προςλάβῃ τὴν ἀνθρωπίνην σάρκα, νὰ πάθῃ καὶ διὰ τοῦ Σταυροῦ καὶ Θανάτου του ἅπαντας νὰ σώσῃ καὶ ν᾽ ἀνακαλέσῃ εἰς τὸν αἰγλήεντα τῆς μακαρίας Δόξης του Παράδεισον, εἰς τὴν αἰωνίαν τῶν φίλων του ἀνάπαυσιν καὶ χαράν. «Ἰδοὺ ἀναβαίνομεν εἰς Ἱεροσόλυμα, καὶ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδοθήσεται τοῖς Ἀρχιερεῦσι καὶ τοῖς Γραμματεῦσι, καὶ κατακρινοῦσιν αὐτὸν θανάτῳ, καὶ παραδώσουσιν αὐτὸν τοῖς ἔθνεσιν (Μάρκ. Ι΄, 33).

Ἀπείρους λοιπὸν, ὦ ἁμαρτωλοὶ, τῇ ἀπείρῳ Εὐσπλαγχνίᾳ τοῦ Θεοῦ ὁμολογήσατε εὐγνωμοσύνας καὶ χάριτας! διότι

δι᾽ αὐτὴν καὶ μόνην συγχωρεῖ ἀπ᾽ αἰῶνος τὰς κακίας ὑμῶν ὁ φιλάνθρωπος Κύριος· δι᾽ αὐτὴν κωφεύει, διὰ νὰ εἴπω οὕτως, εἰς τὰς ἀπαιτήσεις τῆς καθ᾽ ὑμῶν κραυγαζούσης ἁμαρτίας· δι᾽ αὐτὴν ἀναχαιτίζει τὴν καθ᾽ ὑμῶν ὀργὴν καὶ ἀγανάκτησιν τῶν θείων αὐτοῦ Ἰδιοτήτων· δι᾽ αὐτὴν παραβλέπει τοὺς παρανόμους ὑμᾶς, πωλοῦντας τὰ ἱερὰ μυστήρια, ἀθετοῦντας θείους τε καὶ ἀνθρωπίνους νόμους καὶ τὸ Δίκαιον διαστρέφοντας· δι᾽ αὐτὴν καὶ μόνην τέλος πάντων ἁπάντων τῶν παραπτωμάτων ὑμῶν ἐπιλανθάνεται καὶ ὁσημέραι σᾶς προςκαλεῖ διὰ τοῦ Προφήτου Ζαχαρίου εἰς τὴν εὐθεῖαν τῆς σωτηρίας ὁδὸν καὶ τὴν μετάνοιαν. «Ἐπιστρέψατε πρός με, λέγει Κύριος τῶν δυνάμεων, καὶ ἐπιστραφήσομαι πρὸς ὑμᾶς, λέγει Κύριος παντοκράτωρ» (Ζαχαρ. Α΄, 3). Πλειότερον βέβαια, μεῖζον δὲν δύνασθε ἐκ τῆς θείας Εὐσπλαγχνίας ἐκείνης νὰ ἐλπίσητε. Προσέχετε ὅμως, μήποτε διὰ τοῦτο νομίσητε ἀνοήτως καὶ ὑπερηφάνως ὅτι δύνασθε καὶ ν᾽ ἁμαρτάνητε θρασεῖς καὶ ἀσύστολοι, εἰς τὴν θείαν Εὐσπλαγχνίαν πεποιθότες καὶ εὐελπιζόμενοι· διότι αὐτὴ ναὶ μὲν συνηγορεῖ πρόθυμος ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ ὑπὲρ ὑμῶν, ναὶ μὲν συγχωρεῖ ἐγρήγορος πάσας ὑμῶν τὰς ἁμαρτίας, ἀλλὰ τότε μόνον, ὅταν καὶ ὑμεῖς εἰλικρινῶς μετανοῆτε καὶ δὲν ἐμμένητε ἰσχυρογνώμονες τῇ ἁμαρτίᾳ, ὅταν ἐλπίζητε τὴν συγγνώμην ἀφ᾽ οὗ ὡς ἄνθρωποι ἁμαρτήσητε, οὐχὶ ὅμως ὅταν ἀναιδῶς ἁμαρτάνητε, ἐλπίζοντες ὅτι θέλετε τύχει ἀφεύκτως τῆς συγγνώμης. Ἆ! οὐχὶ τοῦτο, ἁμαρτωλοὶ, οὐχὶ! ἐπειδὴ ὅταν οὑτωσὶ φρονῆτε καὶ πράττητε, ἔστε βέβαιοι ὅτι ἡ ἔνθερμος αὕτη ὑπέρμαχος ὑμῶν τὴν ταχίστην σᾶς ἀποστρέφεται καὶ μετ᾽ ἀπαξιώσεως ἐγκαταλείπει, εὐθέως συμμαχεῖ καὶ προςεταιρίζεται μετὰ τῶν λοιπῶν τοῦ Ὑψίστου Ἰδιοτήτων καὶ κατ᾽ ἐξοχὴν μετὰ τῆς ἀσπόνδου πολεμίας ὑμῶν Δικαιοσύνης καὶ ἁπάσας ἐφοπλίζει καθ᾽ ὑμῶν καὶ παντὶ σθένει ἐπὶ τὸν ἀφανισμὸν ὑμῶν διεγείρει.

Ὅθεν, ἀγαπητοὶ, ἐπειδὴ, ὡς βλέπετε, ἡ αὐτὴ τοῦ Θεοῦ

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

Εὐσπλαγχνία συγχωρῇ καὶ τιμωρῇ, φιλῇ καὶ μισῇ, σώζῃ καὶ θανατοῖ, καὶ ἐπειδὴ περὶ αὐτῆς μέλλω κ᾽ ἐγὼ νὰ ὁμιλήσω, ὠφέλιμον, πρόςφορον καὶ ἀναγκαῖον ἡγοῦμαι εἰς δύο μέρη νὰ διαιρέσω τὴν εὐάγγελον ὁμιλίαν μου· καὶ ἐν μὲν τῷ πρώτῳ νὰ δείξω τὸ ἄτρομον θάῤῥος, ὅπερ ὀφείλει νὰ ἔχῃ ὁ ἀληθῶς μετανοῶν καὶ τὴν θείαν Εὐσπλαγχνίαν ἐπικαλούμενος· ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ, τὸν καταπληκτικὸν φόβον, ὅντινα ὀφείλει νὰ ἔχῃ ὁ μένων ἀμετανόητος καὶ τὴν σωστικὴν ταύτην τοῦ Θεοῦ Ἰδιότητα καταχρώμενος. Προςέχετε οὖν, λαὸς ὀρθόδοξος, τῷ Νόμῳ τοῦ Θεοῦ, κλίνατε ἕτοιμοι τὸ οὖς ὑμῶν εἰς τὰ ῥήματα τοῦ στόματος αὐτοῦ, ἀκούσατε ἄσμενοι τὸν ἀνάξιον τοῦ Εὐαγγελίου του κήρυκα, μετανοεῖτε, καὶ ἔστε βέβαιοι ὅτι ἡ ἄπειρος Εὐσπλαγχνία του ἅπαντας ὑμᾶς σώζει, ἅπασιν ὑμῖν ἀνοίγει τὸν διὰ τὰς ἁμαρτίας ὑμῶν κεκλεισμένον Παράδεισον.

~~~ooo~~~

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ.

Μεταξὺ τῶν ἄλλων ἀπείρων καὶ περιφανῶν τοῦ Κυρίου Σαβαὼθ Τελειοτήτων, ἐκ τῶν ὁποίων ἡ μεγαλοπρεπὴς αὐτοῦ δόξα καὶ ἡ ἀριπρεπὴς Μεγαλειότης συνίσταται, καὶ τὰς ὁποίας αὐτὸς, οὐκ ἐν χρόνῳ, οὐδὲ κατὰ διαδοχὴν μίαν μετὰ τὴν ἄλλην ἐκτήσατο, ἐπειδὴ αὐταὶ ἦσαν ἐξ ἀϊδίου τῆς οὐσίας αὐτοῦ ἀχώριστοι, μεταξὺ τῶν ἄλλων, λέγω, Τελειοτήτων αὐτοῦ, κατέχει προςέτι ἐν ἑαυτῷ ἀπ᾽ αἰῶνος καὶ μίαν εὐσπλαγχνίαν ὄντως ἄπειρον. Εὐσπλαγχνίαν, ἥτις, ἀπ᾽ αἰῶνος ἐν τῷ Θεῷ ἐνυπάρχουσα, ἀπ᾽ αἰῶνος ἀναφαίνεται ἐνεργὸς, οὐδέποτε ἀργεῖ, ὁσημέραι τοὺς ἀδυνάτους καὶ δεινοπαθοῦντας ἡμᾶς προστατεῖ, ἀδιαλείπτως τὰς μεγάλας δυςτυχίας ἡμῶν, τὰ οὐκ εὐάριθμα ἡμῶν ἁμαρτήματα, κατελεεῖ καὶ κατοι-

κτίζεται. Ἀνοίξατε, ἐὰν περὶ τῶν λεγομένων ἀμφιβάλλητε, τὴν Παλαιὰν, διέλθετε τοὺς Προφήτας, ἐρευνήσατε τὸ Εὐαγγέλιον, αὐτὸν τὸν ἀλάθητον τοῦ Θεοῦ λόγον, καὶ ἐκεῖ τῷ ὄντι θέλετε ἰδεῖ ἀριδήλως τὴν Εὐσπλαγχνίαν τοῦ Ὑψίστου Ἡλίου λαμπρότερον ἀπαστράπτουσαν, πάντοτε ζῶσαν, θάλλουσαν, ἐνεργοῦσαν, σώζουσαν, ποιοῦσαν ὑπὲρ ἡμῶν μεγάλα καὶ θαυμαστὰ, ἔνδοξά τε καὶ ἐξαίσια. «Δεῦτε δὴ, καὶ διελεγχθῶμεν, λέγει διὰ τοῦ Ἠσαΐου Κύριος· καὶ ἐὰν ὦσιν αἱ ἁμαρτίαι ὑμῶν ὡς φοινικοῦν, ὡς χιόνα λευκανῶ· ἐὰν δὲ ὦσιν ὡς κόκκινον, ὡς ἔριον λευκανῶ» (Ἠσ. Α΄, 18)· «οὐ βούλομαι, βροντᾷ διὰ τοῦ πτερόεντος Ἰεζεκιὴλ ὁ Ἀδωναῒ Κύριος· οὐ βούλομαι τὸν θάνατον τοῦ ἁμαρτωλοῦ, ὡς τὸ ἀποστρέψαι τὸν ἀσεβῆ ἀπὸ τῆς ὁδοῦ αὐτοῦ τῆς πονηρᾶς, καὶ ζῆν αὐτὸν» (Ἰεζε. ΛΓ΄, 11)· «σὺ δὲ ὁ Θεὸς ἡμῶν, φιλοσοφεῖ ὁ μεγαλόδοξος ἄναξ Σολομὼν, σὺ ὁ Θεὸς ἡμῶν χρηστὸς καὶ ἀληθὴς, μακρόθυμος καὶ ἐν ἐλέει διοικῶν τὰ πάντα» (Σοφ. Σολομ. ΙΕ΄, 1)· «τοῦ ἐλέους Κυρίου πλήρης ἡ γῆ» ἀντιπεριηχεῖ τοῦ Προφητάνακτος ἡ κιθάρα· (Ψαλμ. ΛΒ΄, 6)· «οἰκτίρμων καὶ ἐλεήμων ὁ Κύριος, μακρόθυμος καὶ πολυέλεος, καὶ ἀφίησιν ἁμαρτίας, καὶ σώζει ἐν καιρῷ θλίψεως» διαβεβαιοῖ τοῦ υἱοῦ Σιρὰχ ἡ Σοφία· (Σοφ. Σιράχ· Β΄, 11)· «εἶδεν ὁ Ἰησοῦς πολὺν ὄχλον, καὶ ἐσπλαγχνίσθη ἐπ᾽ αὐτοῖς, ὅτι ἦσαν ὡς πρόβατα μὴ ἔχοντα ποιμένα· καὶ ἤρξατο διδάσκειν αὐτοὺς πολλὰ» γράφει ὁ ἱερὸς Εὐαγγελιστὴς Μάρκος· (Μαρκ. ΣΤ΄, 34)· «γίνεσθε οὖν οἰκτίρμονες, καθὼς καὶ ὁ Πατὴρ ὑμῶν οἰκτίρμων ἐστὶ» κραυγάζει διὰ τοῦ Λουκᾶ αὐτότατος ὁ Θεάνθρωπος. (Λουκ. ΣΤ΄, 36). Ἀλλὰ ἵνα τί μακρηγορῶ, ὦ ἀκροαταί; ἵνα τί λέγω Ἠσαΐαν, Ἰεζεκιὴλ, Σολομῶντα, Δαβὶδ, Μάρκον, Λουκᾶν; ποία σελὶς τῆς Παλαιᾶς, ποία τῆς Νέας δὲν διακηρύττει ἀριδήλως τοῦ Παντοκράτορος Πατρὸς τὴν ἄφατον εὐσπλαγχνίαν; ὁποῖα θαυμάσια δὲν κατεργάζεται αὐτὴ ὑπὲρ ἡμῶν, τῶν ἁμαρτω-

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ
~~~

λῶν καὶ παρανόμων ; Τίς δύναται ν' ἀρνηθῇ, φίλτατοι, ὅτι
αὐτὴ ἀναφαίνεται Ἄργος καὶ Βριάρεως ἐν ταῖς συνεχούσαις
ἡμᾶς σωματικαῖς καὶ ψυχικαῖς ἀσθενείαις ; τίς δύναται νὰ
ἐξαριθμήσῃ ῥᾳδίως τὰς οὐκ εὐαρίθμους ὁδοὺς καὶ τὰ πο-
λύτροπα μέσα, ἅτινα ἐφευρίσκει ὁσημέραι ἵνα καὶ ἐξ αὐτῶν
βαράθρων ἡμᾶς ἀνασπάσῃ ;

Ῥίψατε τῷ ὄντι ἓν βλέμμα ἐκεῖ, ὦ ἀκροαταί, εἰς τὰς
ταρταρίας ἐκείνας φάραγγας, εἰς τὴν φρικαλέαν ἐκεί-
νην ἐρημίαν, καὶ φρίξατε ! Ἐκεῖ, ὡς βλέπετε, ἴχνος ὄντος
λογικοῦ δὲν φαίνεται, ἥμερα καὶ σύντροφα ζῶα δὲν διαι-
τῶνται, ἔναρθρος φωνὴ δὲν ἀντηχεῖ· ὠρυγαὶ μόνον καὶ βρυ-
χηθμοὶ πανταχόθεν τὰ ὦτα προςβάλλουσι, λέοντες καὶ πάν-
θηρες ἐκεῖ ἐμφωλεύουσι, τίγρεις καὶ ἄρκτοι ἐναυλίζονται,
λύκοι καὶ ὕαιναι σκηνοῦσι, παρδάλεις καὶ σύαγροι ἐνοικοῦσι,
τέρατα, δείματα, ἐκτρώματα δυςαντίβλεπτον, ὡς βλέπετε,
καὶ δυςπρόσιτον ἅπαντα τὸν χῶρον ἐκεῖνον ποιοῦσι. Μὴ
θαυμάζετε ὅμως, θεαταί, τόσον πολύ, βλέποντες ἐκεῖ συά-
γρους καὶ παρδάλεις· μὴ ἐκπλήττεσθε ὁρῶντες ὑαίνας, λύκους
καὶ ἄρκτους· μὴ ταράττεσθε θεωροῦντες τίγρεις, πάνθηρας καὶ
λέοντας, ἐποπτεύοντες ζῶα, ἄγρια μὲν καὶ σαρκοβόρα, πασι-
θρύλλητα δὲ καὶ ὑμῖν ἅπασι γνωστά. Ἓν βλέμμα, φίλτατοι,
ἓν ἀτενὲς βλέμμα καὶ ἐπὶ τοῦ ἀνθρωπομόρφου ἐκείνου τέ-
ρατος, καὶ ἐπὶ τοῦ ἀνθρωποειδεστάτου ἐκείνου θηρός ! Ἆ !
θέαμα ὄντως ξένον καὶ δυςθέατον ! Ἴδετε πάντες καὶ φρίξατε !
ἴδετε θῆρα δειμαλέον καὶ ἀλλόκοτον ! ἔχοντα τὸ μὲν σῶμα
ὑπέρξηρον, ῥυσσῶδες, μελανόχλωρον, καμπυλόεν καὶ λίαν τῷ
ἀνθρωπίνῳ σώματι ὅμοιον, τὰς δὲ τρίχας μακράς, μεγάλας,
παραπλησίους ταῖς τοῦ λέοντος, τοὺς δὲ ὄνυχας γναμπτούς,
ὀξυπαγεῖς, τοῖς ὄνυξιν ὀρνέου ἁρπαλέου ὁμοειδεῖς, τοὺς δὲ
ὀφθαλμοὺς κοκκινοβαφεῖς, βλοσυρούς, ἑτεροπλανεῖς. Καὶ τίς
ἆρα, διαλογίζεσθε ἴσως, τίς, ἀπορουντες ἐρωτᾶτε, ὁ θὴρ ἐ-
κεῖνος ; ποῖον τὸ γένος αὐτοῦ ; ποῖον τὸ ὄνομα ; Ἐάν, ἀκροα-

ταί, πιστεύητε εἰς τοὺς λόγους μου, ἀκούσατε παρ' ἐμοῦ τὴν
λύσιν τῆς ἀπορίας ὑμῶν, λάβετε τῆς ἐρωτήσεως ὑμῶν τὴν
ἀπόκρισιν. Τὸ θηρίον ἐκεῖνο τὸ δύςμορφον, ἐνώπιον τοῦ ὁ-
ποίου ἀποδειλιᾶτε καὶ φρίττετε, εἶναι τὸ ἄριστον δημιούρ-
γημα τοῦ Ὑψίστου, τὸ ἔξοχον πλάσμα τοῦ Πλάστου, εἶναι ἄν-
θρωπος λογικός, κατ' εἰκόνα Θεοῦ καὶ ὁμοίωσιν ποιηθείς,
αὐτὸς ναί, αὐτότατος. Θέλετε νὰ μάθητε καὶ ποῖος ; Ὁ πο-
λύχρυσος ἐκεῖνος ἄναξ τῆς Βαβυλῶνος, ὁ ὑψίθρονας, ὁ εὐρυ-
χορείων Ναβουχοδονόσορ, ὅςτις, ἁμαρτωλός, ἄδικος, ἀλα-
ζὼν καὶ τῆς θείας Παντοδυναμίας καταφρονητὴς γενόμενος,
οὑτωσὶ παρὰ τοῦ Δικαίου Θεοῦ ἐτιμωρήθη, εἰς τοιοῦτο βά-
ραθρον, εἰς τοιαύτην ποινὴν παρ' αὐτοῦ κατεδικάσθη. Ἴσως
ἀπιστεῖτε· ἀλλ' ἰδού, ἰδοὺ φωνὴ οὐρανόθεν βροντῶσα εἰς πίστιν
τὴν ἀπιστίαν ὑμῶν μεταποιεῖ· φωνή, ἡ αὐτὴ ἐκείνη, ἥτις τὸν
ἀντίθεον βασιλέα ἐκεῖνον εἰς ἣν βλέπετε κόλασιν ἀδυσω-
πήτως κατεδίκασε κατ' αὐτὴν ἐκείνην τὴν στιγμήν, καθ' ἣν
ἀμνημονῶν ὁ ἄφρων καὶ αὐτῆς τῆς τοῦ Θεοῦ ὑπάρξεως,
ἀφρόνως καὶ ὑπερκόμπως ἐκαυχᾶτο ἐπὶ τῷ κράτει τῆς ἰ-
σχύος αὐτοῦ καὶ ἐπὶ τῇ ἀθανάτῳ τιμῇ τῆς δόξης του.
«Οὐχ αὕτη ἐστίν, ἔλεγεν ὁ ὑπερφίαλος, οὐχ αὕτη ἐστὶ Βα-
βυλὼν ἡ μεγάλη, ἣν ἐγὼ ᾠκοδόμησα εἰς οἶκον βασιλείας,
ἐν τῷ κράτει τῆς ἰσχύος μου, εἰς τιμὴν τῆς δόξης μου ;
Ἔτι τοῦ λόγου ἐν τῷ στόματι τοῦ Βασιλέως ὄντος, φωνὴ
ἀπ' οὐρανοῦ ἐγένετο, σοὶ λέγουσι Ναβουχοδονόσορ βασιλεῦ,
ἡ βασιλεία σου παρῆλθεν ἀπὸ σοῦ, καὶ ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων
σε ἐκδιώκουσι, καὶ μετὰ θηρίων ἀγρίων ἡ κατοικία σου, καὶ
χόρτον ὡς βοῦν ψωμιοῦσί σε, καὶ ἑπτὰ καιροὶ ἀλλαγήσονται
ἐπὶ σέ, ἕως οὗ γνῷς ὅτι κυριεύει ὁ Ὕψιστος τῆς βασι-
λείας τῶν ἀνθρώπων, καὶ ᾧ ἂν δόξῃ, δώσει αὐτήν. » Καὶ
τίς ἐξ ὑμῶν, ὦ ἀκροαταί, δὲν τρέμει ἀκούων τὴν βροντη-
σικέραυνον καὶ ἀπειληφόρον ταύτην φωνήν ; τίς δὲν ἐκπλήτ-
τεται καὶ δὲν ἀθυμεῖ ἐνωτιζόμενος τὰς τοῦ Ὑπερτάτου Ὄντος

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

ἐκείνου ἀμεταςρόφους ἀποφάσεις; τίς δὲν πτοεῖται τὰ δειμαλέα φρῶν ἀποτελέσματα τῆς δικαίας τοῦ Θεοῦ ὀργῆς κατὰ τῶν ἀσεβῶν καὶ παρανόμων; τίς δύναται νὰ κατέχῃ πλέον τὰ δάκρυα, βλέπων τὸ λογικὸν ἐκεῖνο πλάσμα, τὸν πολύολβον ἐκεῖνον τῆς Βαβυλῶνος μονάρχην, τόσον πολυώδυνον, ἄπορον, ἄδοξον, ἔρημον, ταπεινὸν, αὐτοῖς τοῖς ἀνοήτοις κτήνεσι παραπλήσιον; Μὴ κλαίετε ὅμως πλειότερον, ἀκροαταὶ, μὴ λυπεῖσθε σφόδρα, θαρσεῖτε, μὴ φοβεῖσθε· ναὶ μὲν ἡ ὀργὴ, ἡ δικαιοσύνη ἑνὸς Θεοῦ, ὑπὸ τῆς ἁμαρτίας ἐξυβρισθέντος, εἶναι δεινὴ καὶ ἀδυσώπητος, ἀλλὰ καὶ ἡ εὐσπλαγχνία τοῦ αὐτοῦ, ὑπὸ τῆς μετανοίας ἱκανοποιηθέντος, εἶναι τῷ ὄντι ἄπειρος, καὶ μετ' οὐ πολὺ θέλετε ἰδεῖ αὐτὴν ἔνδον τοῦ ἀδύτου φωλεοῦ ἐκείνου τῶν θηρίων ἀσμένως εἰςδύουσαν, θέλετε ἰδεῖ αὐτὴν ὀρέγουσαν τὴν χεῖρα πρὸς τὸν σκληροτράχηλον ἄνακτα, ἀνασπῶσαν προθύμως αὐτὸν ἀληθῶς μετανοοῦντα ἐκ τῆς σκοτίας ἐκείνης ἀβύσσου, ἀποδιδοῦσαν αὐτῷ τὴν ἀληθινὴν μορφήν του, ἀποκαθιστῶσαν αὐτὸν εἰς τὸ εὐποίητον αὐτοῦ ἀνάκτορον, καθίζουσαν αὐτὸν πάλιν μετὰ πομπῆς ἐπὶ τοῦ χρυσοφαοῦς θρόνου του, καὶ δωρουμένην αὐτῷ σκῆπτρον ἡλιοειδὲς καὶ βασιλείαν τῆς πρώτης ἰσχυροτέραν, ἐνδοξοτέραν, ἀμείνονα. Ἰδοὺ τῷ ὄντι, φίλτατοι, τῶν λόγων μου ἡ ἀλήθεια! ρίψατε καὶ πάλιν τὸ βλέμμα ἐκεῖ καὶ ἴδετε! ἴδετε φῶς ἀνέσπερον, λάμπον ἐν τῷ ζοφερῷ ἐκείνῳ τόπῳ, φωτίζον τὸν ἐσκοτισμένον τοῦ Ναβουχοδονόσορος νοῦν, εἰςδυόμενον εἰς αὐτὰ τῆς καρδίας του τὰ ἐνδόμυχα, ἀνακαλύπτον αὐτῷ ἀναφανδὸν τὸ ἄπειρον τῶν ἁμαρτιῶν του βάρος, τὸ ἀπέραντον τῆς θείας Εὐσπλαγχνίας πέλαγος, τὴν ὑπερβάλλουσαν τῆς εἰλικρινοῦς μετανοίας δύναμιν, καὶ ἀνοῖγον τὸ βλάσφημον αὐτοῦ στόμα πρὸς εὐφημίαν, δοξολογίαν καὶ ὕμνον τοῦ Θεοῦ ἐκείνου, ὅντινα ἀναισχύντως ἐξύβρισεν. Ἡμάρτηκα, Κύριε, ἰδοὺ φωνεῖ ἤδη, ταπεινῶς ἀτενίζων καὶ θεωρῶν τοῦ Οὐρανοῦ τὸ ὕψος, ἥμαρτηκα, κραυγάζει ἀληθῶς

μετανοῶν, Κύριε, ἡμάρτηκά σοι· τρέμω τὴν δικαιοσύνην σου, ἥντινα διὰ τῆς ἁμαρτίας κατ' ἐμοῦ ὁ τάλας ἐξώπλισα, ἀλλὰ καὶ θαῤῥῶ, Θεέ μου, τῇ εὐσπλαγχνίᾳ σου, ἥντινα διὰ μετανοίας εἰλικρινοῦς ἐπικαλοῦμαι· εὐλογῶ σε καὶ ὑποκλινὴς σὲ προςκυνῶ, Θεὲ ὀρθοδίκαιε, αἰνῶ σε τὸν ζῶντα εἰς τὸν αἰῶνα καὶ δοξάζω, ὅτι ἡ ἐξουσία σου ἐξουσία αἰώνιος, καὶ ἡ βασιλεία σου εἰς γενεὰν καὶ γενεὰν, καὶ πάντες οἱ κατοικοῦντες τὴν γῆν ὡς οὐδὲν ἐλογίσθησαν. Οὕτως εἶπεν, ἀκροαταὶ, ὁ ἐπίγειος βασιλεὺς μετανοῶν· ὁ δὲ ἐπουράνιος, ἴδετε! αὐθωρεὶ ἀποδέχεται τὴν μετάνοιάν του, σπλαγχνίζεται ἐπ' αὐτὸν, παραβλέπει τὰς ἁμαρτίας του, ἀνασπᾷ αὐτὸν ἐκ τοῦ στυγεροῦ βαράθρου ἐκείνου, τὸν ἀνυψοῖ ἐνδόξως ἐπὶ τοῦ ἀνακτορίου θρόνου τῆς ὑπερηφάνου Βαβυλῶνος καὶ δίδωσιν αὐτῷ σκῆπτρον ἀδαμάντινον, διάδημα μόνιμόν τε καὶ ἄῤῥηκτον. Δὲν περιβάλλεται πλέον ὑπὸ ἀγρίων θηρῶν, ἀλλ' ὑπὸ τῶν τυράννων αὐτοῦ καὶ μεγιστάνων, δεχόμενος τὴν ὑποταγὴν αὐτῶν, τὰς γονυκλισίας, τὰς προςκυνήσεις, τὰς εὐφημίας· δὲν κυλίεται πλέον ὡς ζῶον ἄλογον ἔνδον δυςβάτων βοθύνων, ἀλλ' ἐπικαθέζεται ἐπὶ θρόνου ὑψηλοῦ, κατορωρυγμένος ἐν πορφυρίσι, φορῶν στέφανον, ἔχων σκῆπτρον. Εὐχαρίστει λοιπὸν, ὦ Ναβουχοδονόσορ βασιλεῦ, τῷ Εὐσπλάγχνῳ Θεῷ καὶ δωτῆρι τῶν ἀγαθῶν, ὕμνει αὐτὸν, φώνει, βόα. «Νῦν οὖν ἐγὼ Ναβουχοδονόσωρ αἰνῶ καὶ ὑπερυψῶ, καὶ δοξάζω τὸν βασιλέα τοῦ οὐρανοῦ, ὅτι πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ ἀληθινὰ, καὶ αἱ τρίβοι αὐτοῦ κρίσεις, καὶ πάντας τοὺς πορευομένους ἐν ὑπερηφανίᾳ δύναται ταπεινῶσαι.» (Ἰδὲ ὅλον τὸ Δ'. Κεφάλαιον τοῦ Δανιήλ).

Καὶ μὴ νομίσητε, ἀκροαταὶ, ὅτι τοῦ ἀπεριορίστου Θεοῦ ἡ εὐσπλαγχνία περιορίζεται μόνον εἰς τὸ ν' ἀποδέχηται ἑτοίμως καὶ νὰ συγχωρῇ ἀδιστάκτως τὸν ἁμαρτωλὸν μετανοοῦντα· μὴ νομίσητε δηλαδὴ ὅτι αὐτὴ, ἡμῶν ἁμαρτανόντων καὶ δυστυχούντων, ἀργεῖ καὶ ἀδιαφορεῖ, βλέπει μετὰ ψυχρότητος

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

καὶ ἄνευ συμπαθείας τὰς δυστυχίας ἡμῶν καὶ δὲν φροντίζει παντάπασι τοῦ κινδύνου, ὅντινα τρέχομεν, καὶ ὅτι τότε μόνον ἀόκνως ἐνεργεῖ, τότε μόνον ἀναφαίνεται διάπυρος τοῦ ἁμαρτωλοῦ ἀρωγὸς, ὅταν καὶ αὐτὸς διὰ μετανοίας εἰλικρινοῦς αὐτὴν ἐπικαλῆται, ὅταν μετὰ συντριβῆς καρδίας τὰς ἁμαρτίας αὐτοῦ ἐξομολογῆται. Οὐκ ἔστι ταῦτα, ὦ φίλτατοι, οὐκ ἔστι. Δύναμαι νὰ βεβαιώσω ὑμᾶς, ὅτι ἡ ὑπερβάλλουσα τοῦ Κυρίου εὐσπλαγχνία μετὰ τῆς αὐτῆς ἐκείνης προθυμίας, μεθ' ἧς συγχωρεῖ καὶ ἀσπάζεται τὸν ἀληθῶς μετανοοῦντα, μετὰ τῆς αὐτῆς, ναὶ, σπουδαίως προςπαθεῖ καὶ συντόνως ἀγωνίζεται ἵνα ἄξῃ εἰς τὴν μετάνοιαν καὶ εἰς τὴν σωτηρίαν ἑπομένως τὸν ἐπιμόνως ἁμαρτάνοντα, βαρέως τὴν τῆς ψυχῆς του ἀπώλειαν φέρουσα καὶ παντοίους πρὸς ἀπολύτρωσιν αὐτοῦ τρόπους ἐφευρίσκουσα. Καὶ τῷ ὄντι, ἀκροαταί· ἡ θεία εὐσπλαγχνία ἐν πρώτοις, ἵνα δυνηθῇ ν' ἀπαλλάξῃ τὸν ἀμετανόητον ἁμαρτωλὸν τῆς δικαίως ἐπικειμένης αὐτῷ θείας ὀργῆς καὶ παράσχῃ συγχρόνως αὐτῷ καιρὸν ἐπιγνώσεως, μετανοίας, σωτηρίας, ἐπείγει τὸν παντέφορον Δεσπότην τῆς κτίσεως νὰ παρορᾷ, ὡς ἔπος εἰπεῖν, τοὺς ἀποστάτας ἡμᾶς τὰ θεῖα ἐντάλματά του ἀναιδῶς παραβαίνοντας, νά προςποιῆται ὅτι δὲν βλέπει τάχα τὰς κατ' αὐτοῦ ἀποτόμους ἡμῶν ὕβρεις, καὶ οὑτωσὶ νὰ παρέχῃ ἡμῖν εὐκαιρίαν πλήρη καὶ ἄδειαν πρὸς ἐπίγνωσιν τῶν παραπτωμάτων ἡμῶν καὶ σωτηριώδη μετάγνωσιν. «Ἐλεεῖς δὲ πάντας, λόγια τοῦ σοφοῦ Σολομῶντος, ὅτι πάντα δύνασαι, καὶ παρορᾷς ἁμαρτήματα ἀνθρώπων εἰς μετάνοιαν» (Σοφ. Σολομ. ΙΑ', 24). Ἐὰν τῷ ὄντι ἀποδεχθῶμεν, ἀκροαταὶ, ὅτι ὁ Θεὸς, καθὸ πανεπίσκοπος, ἀκωλύτως βλέπει καὶ γινώσκει ἅπαντα τοῦ ἀνθρώπου τὰ πλημμελήματα, ὀφείλομεν ν' ἀποδεχθῶμεν ἐπίσης ὅτι αὐτὸς, καθὸ δίκαιος, ἀναγκαίως καὶ ἀπαραιτήτως ὀφείλει αὐστηρῶς νὰ τιμωρῇ τὸν πλημμελοῦντα καὶ ἄνευ ὑπερθέσεως νὰ ἐκδικῇ τὸν ἀσυστόλως καταφρονοῦντα τῆς ὑ-

ψίστης Μεγαλειότητός του. Σκηπτοῦχος βασιλεὺς, ἐξυβρισθεὶς ὑπὸ ποταποῦ ὑπηκόου, μὴ ἀποδιδόντος αὐτῷ τὴν προσήκουσαν τιμὴν, ἐὰν θέλῃ νὰ συγχωρήσῃ τὸν ἐξυβρίσαντα ἄνευ προςβολῆς καὶ κηλῖδος τῆς βασιλικῆς αὐτοῦ Μεγαλειότητος, ἀνάγκη νὰ προςποιηθῇ ὅτι ἀγνοεῖ τὴν κατ' αὐτοῦ ὕβριν, ἐπειδὴ οὕτως ἀπαλλάττεται τῆς ἀπαραιτήτου ὀφειλῆς τοῦ νὰ τὴν τιμωρήσῃ. Μίαν τοιαύτην εὔστοχον προςποίησιν, ἀκροαταὶ, βλέπομεν εἰς τὸν Μάρκον Ἀντωνῖνον, τὸν ἄριστον ἐκεῖνον Αὐτοκράτορα τῶν Ῥωμαίων. Μεσολαβεῖ κατὰ τύχην ὁ χρηστὸς καὶ γενναῖος οὗτος Μονάρχης ἐπιστολάς τινας συνωμοτῶν τινων καὶ ἐπιβούλων τῆς Βασιλείας του· πάνυ καλῶς τεκμαίρεται ἤδη τὰ ἐν αὐταῖς ἐμπεριεχόμενα· εὐκόλως δύναται, ἀνοίγων αὐτὰς, νὰ πληροφορηθῇ πρὸς τὸ ἀκριβὲς καὶ περὶ τῶν συνωμοτῶν καὶ περὶ τῆς συνωμοσίας· ἀλλ' ἐὰν, ἀκροαταὶ, τὰς ἀνοίξῃ, ἐὰν καταμάθῃ ἐν αὐταῖς ὀνομαστὶ τοὺς ἀντάρτας, ὀφείλει ἀναντιῤῥήτως νὰ καταδικάσῃ ἀποτόμως ἐκείνους, οἵτινες κατεφρόνησαν τοῦ Αὐτοκρατορικοῦ διαδήματός του καὶ παρανόμως ἠθέτησαν τὴν ὑποταγὴν ἐκείνην, ἥτις ὀφείλεται τῇ ἐστεφανωμένῃ κεφαλῇ του. Τί οὖν μηχανᾶται ὁ σοφὸς Αὐτοκράτωρ, ὑπάρχων φύσει ἐπιεικὴς καὶ μὴ θέλων, καθὸ τοιοῦτος, νὰ τιμωρήσῃ κατὰ τὸ βασιλικὸν χρέος του τοὺς ἀξιοποίνους ἀποστάτας; Ῥίπτει ἐσφραγισμένας ἔτι τὰς εἰρημένας ἐπιστολὰς εἰς τὸ πῦρ, καταθάπτει ἐντὸς τῶν παμβόρων φλογῶν του καὶ αὐτὰς καὶ πᾶσαν περὶ τῶν στασιαστῶν πληροφορίαν, καὶ τοιουτοτρόπως ἀπολύεται τῆς ἀπαραιτήτου ἀνάγκης τοῦ νὰ καταδικάσῃ τοὺς τοιούτους, προςποιούμενος ὅτι δὲν τοὺς γνωρίζει· ἀπολύεται τῆς ὀφειλῆς τοῦ νὰ τιμωρήσῃ ἔγκλημα ἀξιόποινον, προφασιζόμενος τάχα ὅτι ἀγνοεῖ τοῦ ἐγκλήματος τοὺς αἰτίους. Ἀπείρους λοιπὸν, συναμαρτωλοὶ, τῇ ὑπερβαλλούσῃ εὐσπλαγχνίᾳ τοῦ Θεοῦ ὀφείλομεν νὰ ὁμολογήσωμεν χάριτας, ἥτις ἐπιτηδείως ἐφεῦρε μέσον τοιοῦτον, δι' οὗ ἀπαλλάττει τοὺς ἁμαρτωλοὺς ἡμᾶς

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

τῆς δικαίας καθ' ἡμῶν τοῦ Θεοῦ ἐκδικήσεως, ἐπιμόνως παρορμῶσα τὸν Ὕψιστον νὰ προςποιῆται ὅτι δὲν βλέπει τὰς φανερὰς ἡμῶν κατ' αὐτοῦ ὕβρεις, ἵνα συγχωρῇ, ἄνευ βλάβης τῆς Μεγαλειότητός του, ἡμᾶς τοὺς ὑβρίζοντας. Ἐὰν προςποιῶνται οἱ ἄνθρωποι, ἀκροαταί, προςποιοῦνται ἢ δι' ἄγνοιαν, διότι δηλαδὴ δὲν γνωρίζουσι καλῶς τὸν πταίστην, ἢ δι' ἀδυναμίαν, διότι δὲν δύνανται τουτέστι νὰ τὸν τιμωρήσωσιν. Ὁ Θεὸς ὅμως οὔτε δι' ἄγνοιαν προςποιεῖται, ἐπειδὴ τὰ πάντα γινώσκει, τά τε λεγόμενα καὶ πραττόμενα καὶ τὰ σιγῇ βουλευόμενα, οὔτε δι' ἀδυναμίαν, ἐπειδὴ δύναται πάντα, ἀδυνατεῖ δὲ αὐτῷ οὐδέν. Ὢ πόσον εἶναι εὔκολον εἰς αὐτὸν νὰ ῥίψῃ ἐν ἀκαρεῖ χρόνου ἕνα κεραυνὸν φλεγέθοντα κατὰ τῆς κεφαλῆς τοῦ ἁμαρτωλοῦ παρανομοῦντος! ἀλλὰ δὲν πράττει τοῦτο, ἐπειδὴ ἡ εὐσπλαγχνία του, ἅμα ἴδῃ αὐτὸν βλέποντα μετ' ὀργῆς τὴν παρανομίαν καὶ ὄντα ἤδη ἕτοιμον νὰ ἐξοντώσῃ τὸν παράνομον, ταχέως παρεμβάλλεται μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ παρανόμου καὶ ἐπιμόνως παροτρύνει τὸν τιμωρὸν τῆς ἀδικίας Κύριον νὰ στρέψῃ ἀλλαχόσε, διὰ νὰ εἴπω οὕτω, τὸ βλέμμα του καὶ νὰ προςποιηθῇ ὅτι δὲν βλέπει τὸν ἁμαρτάνοντα, ἵνα παράσχῃ οὕτωσὶν εἰς αὐτὸν καιρὸν τοῦ ν' ἀναγνωρίσῃ τὸ σφάλμα του καὶ ν' ἀπαλλαχθῇ μετανοῶν τῆς θείας ἐκδικήσεως. «Ἐλεεῖς δὲ πάντας ὅτι πάντα δύνασαι, καὶ παρορᾷς ἁμαρτήματα ἀνθρώπων εἰς μετάνοιαν» (Σοφ. Σολομ. ΙΑ', 24).

Ἐνίοτε ὅμως, ἀκροαταί, αἱ ἁμαρτίαι ἡμῶν ὑψοῦσι λίαν τὴν φωνήν· αὕτη δὲ ἐναντίον Κυρίου ὑψουμένη, ἀναγκάζει αὐτόν, διὰ νὰ μὴ νομισθῇ ὑφ' ἡμῶν ὅτι εἶναι κωφὸς καὶ δὲν ἀκούει ἑπομένως αὐτήν, τὸν ἀναγκάζει, λέγω, ν' ἀποκριθῇ, καὶ ἡ ἀπόκρισις εἶναι ἡ ποινή. Ἐν περιπτώσει τοιαύτῃ, τί ἡ Εὐσπλαγχνία ἐπινοεῖ; Προςπαθεῖ νὰ δικαιολογήσῃ τὸν ἁμαρτωλόν, ἀποδιδοῦσα ὅλον τὸ πταῖσμά του ἢ εἰς τὴν ἀδυναμίαν, ἢ εἰς τὴν ἄγνοιαν. Μετὰ τὸν γενικὸν

ἐκεῖνον Κατακλυσμόν, τὸν ὁποῖον ὁ Κύριος δικαίως πάνυ κατὰ παντὸς τοῦ παρανομοῦντος Κόσμου ἐπήνεγκέ ποτε, καὶ τοῦ ὁποίου τὸν Νῶε μόνον, δίκαιον ὄντα, ἀπήλλαξε, μετὰ τὴν γενικήν, λέγω, πανωλεθρίαν αὐτήν, ἔδειξεν ὁ ἀναλλοίωτος ἐκεῖνος Κύριος ὅτι μετενόησε τρόπον τινά, ἐπειδὴ ἡ εὐσπλαγχνία του ὑπέμνησεν αὐτὸν τὴν ἀδυναμίαν μας. Ἄ, εἶπεν ὁ Θεὸς τότε· ἄλλοτε δὲν θέλω ἀποφασίσῃ πλέον νὰ παιδεύσω τὸν Κόσμον τόσον ἀπηνῶς. Ναὶ μὲν ὑπῆρξε μεγάλη τῶν ἀνθρώπων ἡ κακία, ἀλλὰ δὲν εἶναι ἐλάσσων καὶ ἡ ἀδυναμία των, μὲ παροξύνει ἡ κακία, μὲ καταπραΰνει ἡ ἀδυναμία. Οἰκτείρω φύσιν ἐπιρρεπῆ πρὸς τὸ κακόν, συγκαταβαίνω τῇ ἀσθενείᾳ τῶν βροτῶν. «Οὐ προςθήσω ἔτι τοῦ καταράσασθαι τὴν γῆν διὰ τὰ ἔργα τῶν ἀνθρώπων, ὅτι ἔγκειται ἡ διάνοια τοῦ ἀνθρώπου ἐπιμελῶς ἐπὶ τὰ πονηρὰ ἐκ νεότητος αὐτοῦ· οὐ προςθήσω οὖν ἔτι πατάξαι πᾶσαν σάρκα ζῶσαν, καθὼς ἐποίησα» (Γεν. Ή, 21). Προβαίνει ὅμως, συναμαρτωλοί, καὶ περαιτέρω ἡ θεία Εὐσπλαγχνία· δικαιολογεῖ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ τοὺς παρανόμους ἡμᾶς, ἀποδιδοῦσα, ὥςπερ εἶπον, τὰς κακίας μας, εἰς μίαν ἁπλῆν ἄγνοιαν. Σταυροῦσιν οἱ Ἰουδαῖοι τὸν Θεάνθρωπον Κύριον, καὶ αὐτὸς οὐ μόνον δὲν τιμωρεῖ αὐτοὺς διὰ τὸ βαρὺ τοῦτο κακούργημά των, ἀλλὰ καὶ δικαιολογεῖ μάλιστα αὐτοὺς παντοιοτρόπως, παρακαλῶν τὸν οὐράνιόν του Πατέρα νὰ τοὺς συγχωρήσῃ καὶ νὰ μὴ τιμωρήσῃ παράπτωμα, τὸ ὁποῖον εἶναι μὲν ἄξιον τιμωρίας, ἀλλ' ἐνταυτῷ καὶ συγγνώμης τινός, ὂν ἀποτέλεσμα ἀγνοίας, καὶ οὐχὶ διαστρόφου καρδίας. Πάτερ, φωνεῖ ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ κρεμάμενος, Πάτερ οἰκτίρμων, συγχώρησον τοὺς σταυρωτάς μου! Ναὶ μὲν ἀποκτείνουσιν ἕνα Θεάνθρωπον, ναὶ μὲν εἶναι ἄξιοι ἀπείρου ποινῆς, ἀπείρου ὄντος καὶ ἐκείνου, ὅντινα ἀπηνῶς θανατοῦσι· τὸν θανατοῦσιν ὅμως μὴ γινώσκοντες αὐτόν, καὶ ἡ ἄγνοιά των αὕτη ἐλαττονεῖ τὸ πταῖσμά των. Ἀγνοοῦντες τὸ κακόν, ὅπερ ποιοῦσι, τὸ ποιοῦσιν ἀναμφιβόλως μετ' ἐλάσ-

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

σονος κακίας, καὶ διὰ τοῦτο μετὰ μείζονος ἀξιώματος συγγνώμης. Πάτερ λοιπὸν ἅγιε, συγχώρησον αὐτοὺς, « Πάτερ, ἄφες αὐτοῖς, οὐ γὰρ οἴδασι τί ποιοῦσιν» (Λουκ. ΚΓ΄, 34). Ἀλλὰ μὴ νομίσητε, συναμαρτωλοὶ, ὅτι ἡ ὑπερβάλλουσα ἡμῶν κακία δύναται νὰ δικαιολογῆται πάντοτε, δύναται ν᾿ ἀποδιδῶται πάντοτε εἰς τὴν ἄγνοιαν ἡμῶν καὶ ἀδυναμίαν· δύναμαι νὰ σᾶς βεβαιώσω ὅτι αὐτὴ πολλάκις ἀποβαίνει τόσον ἀναιδὴς, παράτολμος καὶ ἀσύγγνωστος, ὥστε δὲν δύναται πλέον νὰ δικαιολογηθῇ ὑπὸ τῆς εὐσπλαγχνίας οὔτε ἐπὶ τῇ προφάσει τῆς ἀγνοίας, οὔτε ἐπὶ τῇ προφάσει τῆς ἀδυναμίας. Οὐδεὶς δύναται ν᾿ ἀρνηθῇ ὅτι ἡ συνείδησις, ἥτις οὐδέποτε ἀργεῖ, οὐδὲ μένει ἐν ταῖς πράξεσιν ἡμῶν ἀδιάφορος, ἥτις ἀεὶ κρίνει ἀδεκάστως, καὶ πρὸ μὲν τῆς πράξεως νουθετεῖ καὶ δεικνύει τὸ ἀγαθὸν ἢ κακὸν αὐτῆς, μετὰ δὲ τὴν πρᾶξιν ἐπιδοκιμάζει ἢ καὶ ἀποδοκιμάζει αὐτὴν, οὐδεὶς, λέγω, δύναται ν᾿ ἀρνηθῇ ὅτι ὁ ἀδέκαστος οὗτος κριτὴς πλεονάκις ἐπιπλήττει ἡμᾶς καὶ κατὰ πρόσωπον ἡμῶν παρίστησι τὰς κακίας μας, καὶ ὅτι ἡμεῖς μ᾿ ὅλα ταῦτα εἰς ὅλας αὐτὰς τὰς νουθεσίας καὶ ἐπιπλήξεις μετ᾿ ἐπαράτου πείσματος κωφεύομεν· οὐδεὶς δύναται ν᾿ ἀρνηθῇ ὅτι ὁ τοῦ Θεοῦ λόγος, ὁ ὑπὲρ πᾶσαν μάχαιραν δίστομον τομώτερος, πανήμερον καταστηλιτεύει τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν καὶ ἐνδελεχῶς μᾶς προτρέπει ἐπὶ τὴν ἀρετὴν, καὶ ὅτι ἡμεῖς μετὰ ψυχρότητος ἀκούομεν αὐτὸν καὶ μετὰ θρασύτητος ὀλιγωροῦμεν τῶν ἐπ᾿ ἀγαθὸν προτροπῶν του· οὐδεὶς τέλος πάντων δύναται ν᾿ ἀρνηθῇ ὅτι ἡ χάρις παντὶ σθένει μᾶς παροτρύνει, καὶ ὅτι ἡμεῖς ὅλαις δυνάμεσι κατ᾿ αὐτῆς ἐναντιούμεθα. Δύναται λοιπὸν πλέον νὰ μᾶς δικαιολογήσῃ ἡ Εὐσπλαγχνία, τὴν ἀδυναμίαν ἡμῶν καὶ ἄγνοιαν προφασιζομένη; Δὲν δύναται ὁμολογουμένως. Μὴ ἀθυμεῖτε ὅμως, ἀκροαταὶ, διὰ τοῦτο, μὴ ἀπελπίζεσθε παντάπασιν, ἐπειδὴ αὐτὴ πάντοτε ὑπὲρ ἡμῶν ὑπάρχουσα, ἐφευρίσκει ταχέως ἄλλο μέσον ὑπὲρ ἡμῶν. Καὶ ποῖον μέσον;

Νὰ καταπείθῃ τὸν παρ᾿ ἡμῶν ἐξυβριζόμενον Θεὸν νὰ ἔχῃ ὑπομονὴν, νὰ μακροθυμῇ, νὰ ὑποφέρῃ τὰς ἀχαριστίας ἡμῶν καὶ νὰ δίδῃ οὕτως εἰς ἡμᾶς χρόνον, ἵνα ἔλθωμεν εἰς ἡμᾶς αὐτοὺς, ἀποφασίσωμεν τὴν ἀποχὴν τῆς ἁμαρτίας καὶ τὴν εἰς τὸν Θεὸν ἐπιστροφὴν, μετανοήσωμεν καὶ μετανοήσαντες σωθῶμεν. Οὕτω προτείνει ἡ εὐσπλαγχνία, ὁ δὲ Θεὸς ἄσμενος ἀποδέχεται τὴν πρότασίν της. «Μενεῖ ὁ Θεὸς, βεβαιοῖ τοὺς λόγους μου ὁ Ἡσαΐας, μενεῖ ὁ Θεὸς τοῦ οἰκτειρῆσαι ὑμᾶς» (Ἡσ. Λ΄, 18). Οὐαί σοι τῷ ὄντι, ἁμαρτωλὲ, ἐὰν ἡ σὴ ὑπέρμαχος εὐσπλαγχνία δὲν ἀνέβαλλε τὰς δικαίας κατὰ σοῦ ἐκδικήσεις τῆς θείας Δικαιοσύνης! Ἔσο βέβαιος ὅτι, ἀπ᾿ αὐτῆς ἐκείνης τῆς στιγμῆς, καθ᾿ ἣν διὰ τῆς παραβάσεώς σου ἀσυστόλως ἐξύβρισας τὸν εὐεργέτην Θεόν σου, ἀπ᾿ αὐτῆς, λέγω, τῆς πρώτης ἐκείνης στιγμῆς, ἤθελες ἀδυσωπήτως τιμωρηθῇ, ἤθελες ἀφεύκτως ὑποπέσει ὑπὸ τὴν θανατηφόρον ἀκμὴν τοῦ ἐκδικητικοῦ τῆς Δικαιοσύνης ξίφους, ἤθελες ἀναντιῤῥήτως ἐπισπάσῃ κατὰ τῆς μιαρᾶς κεφαλῆς σου ὅλους τοὺς καταιβάτας κεραυνοὺς τοῦ δικαίως παρωργισμένου Δημιουργοῦ σου. Ναὶ, ἁμαρτωλέ· ἤδη ἀπὸ τῆς ἐπαράτου στιγμῆς ἐκείνης, ἐπαναλαμβάνω, καθ᾿ ἣν ὑπερηφάνως παρέβης τὴν ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ σου, ἐπιμόνως ᾔτησαν παρ᾿ αὐτοῦ οἱ βάσκανοι Δαίμονες τὸν παντελῆ ὄλεθρόν σου, μετὰ σπουδῆς ἐντόνου ἀπῄτησαν νὰ παραχωρηθῇ εἰς αὐτοὺς νὰ κόψωσι ῥίζηθεν σὲ, τὴν σαπρὰν καὶ ἄκαρπον συκῆν, καὶ ἐκ μέρους τῷ ὄντι τῆς θείας Δικαιοσύνης εἶχεν ἐξέλθει ἤδη ἡ φοβερὰ ἀπόφασις. «Ἔκκοψον, ἐκκόψατε αὐτήν.» Δὲν θέλω πλέον νὰ βλέπω ἐν τῷ Ἀμπελῶνί μου πεφυτευμένα δένδρα ἄγονα. «Ἔκκοψον τὴν συκῆν, ἔκκοψον αὐτὴν, ἵνα τί καὶ τὴν γῆν καταργεῖ;» Οὕτως, ἁμαρτωλὲ, ἀπεφάσισε κατὰ σοῦ ἡ δικαιοσύνη· ἀλλ᾿ ἡ εὐσπλαγχνία αὐθωρεὶ ὑπὲρ σοῦ ἐμεσίτευσεν, ἐξῃτήσατο, ἵνα δυνηθῇ ἔπειτα νὰ σὲ σώσῃ, ἀναβολὴν τῆς ποινῆς σου. «Κύριε, ἄφες αὐτὴν καὶ τοῦτο τὸ ἔτος, κἂν μὲν ποιήσῃ καρπὸν, εἰ δὲ μήγε,

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

εἰς τὸ μέλλον ἐκκόψεις αὐτήν» (Λουκ. ΙΓ΄, 6—10). Ἐξητήσατο, ὦ ἁμαρτωλὲ, καὶ οὐκ ἀπέτυχε τῆς ἐξαιτήσεως. «Ἔδωκα αὐτῇ χρόνον ἵνα μετανοήσῃ» (Ἀποκ. Β΄, 21). Ὢ ἄβυσσος εὐσπλαγχνίας Θεοῦ! ὢ συγκατάβασις! ὢ μακροθυμία! Καὶ ὅμως, τίς ἤθελε τὸ πιστεύσῃ, ἀκροαταί; ὑπάρχουσιν οὐκ ὀλίγοι ἐξ ἡμῶν, οἵτινες, ἐνώπιον τοσούτων καὶ τοιούτων ἀποδείξεων τῆς ἀπείρου τοῦ Θεοῦ πρὸς ἡμᾶς εὐσπλαγχνίας, εἰσέτι ἐπιμένουσιν ἰσχυρογνώμονες τῇ ἁμαρτίᾳ, παραβαίνουσι προπετῶς τὸν θεῖον νόμον, καταχρῶνται ἀναισχύντως καὶ τὴν εὐσπλαγχνίαν τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν μακροθυμίαν, παροργίζουσι τοιουτοτρόπως αὐτὸν, καίπερ πολυέλεον καὶ μακρόθυμον, καὶ τὸν ἀναγκάζουσι διὰ τῆς ἐπιμόνου κακίας των νὰ ὁπλίσῃ κατ᾽ αὐτῶν τὴν παντοδύναμον δεξιάν του καὶ ν᾽ ἀποφασίσῃ ἐπὶ τέλος πάντων ἄνευ ἀναβολῆς τὸν τέλειον ἀφανισμόν των. «Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπιφέρω τὴν χεῖρά μου ἐπ᾽ αὐτούς» (Ζαχαρ. Β΄, 9)· «Ἰδοὺ ἐγὼ καταφθείρω αὐτούς» (Γεν. ς΄, 13). Τρέμετε λοιπὸν, ὦ παραβάται, ἁμαρτωλοὶ, τρέμετε. Τίς δύναται πλέον νὰ μεταβάλῃ ἢ ν᾽ ἀναβάλῃ τὴν ἀμετάθετον ταύτην τοῦ Θεοῦ ἀπόφασιν; τίς δύναται ν᾽ ἀναχαιτίσῃ τὴν δικαίαν κατὰ τοῦ ἁμαρτωλοῦ τιμωρίαν τοῦ Ὑψίστου; Οὐδεὶς ὁμολογουμένως· μ᾽ ὅλον τοῦτο, ἁμαρτωλοὶ, ἀκόμη μὴ ἀψυχεῖτε, μὴ ἀπελπίζεσθε ἐς τὸ ἔσχατον, διότι ἡ εὐσπλαγχνία, διαπαντὸς τῆς σωτηρίας καὶ εὐδαιμονίας τοῦ ἁμαρτωλοῦ γλιχομένη, καὶ μὴ ὑποφέρουσα ποτὲ νὰ ἴδῃ τὸν θάνατόν του, ἑτοίμη ἐπινοεῖ καὶ ἐν τῇ περιστάσει ταύτῃ ὑπὲρ αὐτοῦ μέσον, δι᾽ οὗ οὐδὲ κατὰ τῆς θείας Βουλῆς ἐναντιοῦται, καὶ τῷ ἁμαρτωλῷ ἐνταυτῷ δίδωσιν ἐπίσημον ἀφορμὴν καὶ καιρὸν λίαν πρόςφορον, ἵνα δυνηθῇ νὰ ἐκφύγῃ τὸν ἐπικείμενον αὐτῷ ἄφυκτον κίνδυνον.

Ὅταν, φίλτατοι, ὁ φιλόστοργος πατὴρ, ὅστις περιπαθῶς ἀγαπᾷ τὸ προςφιλὲς τέκνον του, θέλῃ κατὰ τὸ πατρικὸν χρέος του νὰ τὸ νουθετήσῃ, ὡς ἀπειθὲς, καὶ νὰ τὸ ἀποτρέψῃ

τοῦ κακοῦ, χωρὶς νὰ τὸ δείρῃ, ἐπισείει ἐνώπιόν του τὴν τιμωρὸν ῥάβδον, καὶ, δεικνύων αὐτὴν εἰς αὐτὸ, τὸ ἀπειλεῖ μετ᾽ ὀργῆς ὅτι, ἐὰν δὲν διορθωθῇ, θέλει ἀφεύκτως δι᾽ αὐτῆς τὸ τιμωρήσῃ· τὸ δὲ ἀδύνατον καὶ δειλὸν τέκνον, φοβούμενον τοὺς ῥαβδισμοὺς, τὴν ταχίστην διορθοῦται, ὑποτάσσεται τῷ πατρὶ καὶ ἀπαλλάττεται οὕτω τῆς τιμωρίας. Αὐτὸ τοῦτο, ἁμαρτωλοὶ, μηχανᾶται καὶ ἡ εὐσπλαγχνία. Παρακινεῖ τὸν Θεὸν νὰ μᾶς εἰδοποιῇ ὅτι μέλλει νὰ μᾶς τιμωρήσῃ, τὸν παροτρύνει νὰ δημοσιεύῃ ἐντόνως τὴν ἀπόφασιν τῆς τιμωρίας, ἵνα ἡμεῖς, φοβούμενοι αὐτὴν, διορθωθῶμεν, μετανοήσωμεν καὶ ἀπαλλάξωμεν ἐπομένως ἡμᾶς αὐτοὺς τῆς κεραυνοβολούσης δεξιᾶς τοῦ Ὑψίστου. Φαυλίζει ἀναισχύντως τοῦ Κυρίου τὸν λόγον ὁ προφήτης καὶ ἄναξ τῶν Ἰσραηλιτῶν Δαβὶδ, ποιεῖ ἀναιδῶς τὸ πονηρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ, ἁμαρτάνει θανασίμως, πράττει δύο ἁμαρτήματα φρικώδη, συνωδευμένα μετὰ ἀνόμων περιστάσεων. Μοιχεύει, φονεύει, ἁμαρτάνει ὢν βασιλεὺς, ὢν ποιμὴν τῶν λαῶν. Ἡ μοιχεία εἶναι ἁμάρτημα ἀποτρόπαιον τῷ ὄντι καὶ φρικῶδες· ἁμάρτημα, ὅπερ οὐ μόνον ὁ Θεὸς ἀδυσωπήτως καταδικάζει, διότι αὐτὸ ἀθετεῖ καὶ καταπατεῖ τὸ μέγα τοῦ Γάμου μυστήριον, ἀλλὰ καὶ οἱ ἄνθρωποι, καὶ αὐτοὶ οἱ ἐθνικοὶ καὶ ζωολάτραι, ἀσύγγνωστον αὐτὸ λογιζόμενοι, παντοιοτρόπως ἐκόλαζον καὶ αὐστηρῶς τοὺς εἰς αὐτὸ πεσόντας ἐπαίδευον. Ὁ φόνος ἀφ᾽ ἑτέρου εἶναι ἁμάρτημα μέγιστον· ἁμάρτημα, ὑπερβαλλόντως παροργίζον τὸν Θεὸν κατὰ τοῦ πράττοντος αὐτὸ, κατὰ τοῦ φονέως· ἐπειδὴ ὁ φονεὺς ἀναμφιβόλως, ἀφαιρῶν τὴν ζωὴν τὸν πλησίον, ἀφαιρεῖ δικαίωμα αὐτοῦ τοῦ Θεοῦ, σφετερίζεται τῷ ὄντι ἐξουσίαν, ἥτις προσήκει εἰς μόνον τὸν Θεὸν, ἀπόλυτον ὄντα Κύριον τῆς τε ζωῆς καὶ τοῦ θανάτου, καὶ διὰ τοῦτο δικαίως παρὰ τοῦ δικαίου Παμβασιλέως καταδικάζεται εἰς αἰώνιον ἀρὰν καὶ εἰς ἄπαυστον τρόμον καὶ ἀναστεναγμόν. «Ἐπικατάρατος σὺ, στένων καὶ τρέμων ἔσῃ ἐπὶ τῆς γῆς»

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

(Γεν. Δ΄, 11—13). Ὁ Βασιλεὺς τέλος, ὅςτις εἶναι ὑπηρέτης καὶ διάκονος ἔξοχος τοῦ Θεοῦ, καὶ τὸ παράδειγμα ἐνταυτῷ παντὸς τοῦ λαοῦ αὐτοῦ, ὀφείλει ἀναντιῤῥήτως καθὸ τοιοῦτος, καὶ θείους καὶ ἀνθρωπίνους νόμους νὰ ἔχῃ μελέτημα, ἵνα γνωρίζῃ ὑπὲρ πάντα ἄλλον πάσης ἁμαρτίας τὸ βάρος, τιμωρῇ τὸν ἁμαρτάνοντα προσηκόντως τῇ ἁμαρτίᾳ του, φροντίζῃ ὅλαις δυνάμεσιν, ὅπως μηδεμία γίνηται ἀθέτησις καὶ καταπάτησις τοῦ δικαίου, οὔτε τοῦ ἰδίου, οὔτε τοῦ κοινοῦ, καὶ παντὶ σθένει προςπαθῇ νὰ κολάζῃ τοὺς ἀδικοῦντας προσηκόντως τῇ ἀδικίᾳ των. Ὁ βασιλεὺς προςέτι ὀφείλει νὰ κελεύῃ μόνα τὰ δίκαια καὶ τὰ τῷ κοινῷ ὠφέλιμα, νὰ ἐπιμελῆται μετὰ ζήλου, ὅπως οἱ χρηστοὶ τῶν πολιτῶν ἀεὶ καὶ πανταχοῦ ἰσχυρῶς προςτατεύωνται, καὶ τὰ τῶν διεφθαρμένων ἀνθρώπων μηχανήματα ἀποθῶνται καὶ μάταια ἀποβαίνωσι, νὰ ἦναι τέλος ὄντως ἀληθὴς καὶ ἀπροσωπόληπτος πατὴρ τῶν ὑπηκόων του. Ὁ βασιλεὺς ὅμως τοῦ Ἰσραὴλ δὲν φαίνεται τοιοῦτος. Καταπατεῖ ἄνευ συστολῆς καὶ θείους καὶ ἀνθρωπίνους νόμους, ὀλιγωρεῖ ἀπαρακαλύπτως καὶ τῆς πρὸς τὸν Θεὸν ἀγάπης καὶ τῆς πρὸς τὸν πλησίον, ἀθετεῖ παρανόμως τὸ δίκαιον, γίνεται κακοηθείας παράδειγμα ἐνώπιον τοῦ λαοῦ του, παραβαίνει τὰ βασιλικά του καθήκοντα καὶ πράττει ἀναισχύντως, ὥςπερ εἶπον, μοιχείαν καὶ φόνον, ἁμαρτήματα, καὶ καθ᾽ αὑτὰ μεγάλα καὶ βαρέα, καὶ, ἕνεκα τῶν συνοδευουσῶν αὐτὰ περιστάσεων, ἔτι βαρύτερα. Ἁρπάζει δυναστικῶς τὴν μόνην τοῦ πτωχοῦ Οὐρίου γυναῖκα, ἐν ᾧ αὐτὸς, πλούσιος ὢν καὶ βασιλεὺς, εἶχε γυναῖκας καὶ παλλακίδας πολλάς· φονεύει μετὰ τοῦτο ἀπανθρώπως τὸν δυστυχῆ Οὐρίαν, ἵνα κατάσχῃ παρανόμως αὐτὸς τὴν ὡραίαν του σύζυγον· φονεύει ἄνδρα, οὐχὶ ἐχθρὸν, οὐχὶ ὕποπτον, οὐχὶ πονηρὸν καὶ διεστραμμένον, ἀλλ᾽ ἄνδρα φίλον, δοῦλον πιστὸν τῆς Βασιλείας, ἀγαθὸν καὶ τὸν Κύριον φοβούμενον· φονεύει τέλος οὐ μόνον τὸν Οὐρίαν ἀλλὰ μετ᾽ αὐτοῦ καὶ

πολλοὺς ἄλλους ἐκ τοῦ λαοῦ, ὅλους ἐκείνους τουτέστιν, ὅσοι κατὰ τὴν ἄδικον προσταγήν του ἐτάχθησαν μετὰ τοῦ Οὐρίου «ἐξ ἐναντίας τοῦ πολέμου τοῦ κραταιοῦ.» Αἱ περιστάσεις αὗται, ἀκροαταὶ, ὑπερβαλλόντως ἐβάρυναν τὰ δύο ταῦτα τοῦ βασιλέως ἁμαρτήματα, ταχέως ἐπέσπασαν κατὰ τῆς κεφαλῆς του τὴν φοβερὰν ὀργὴν τοῦ Ὑψίστου, ἐντόνως καὶ ὀτραλέως ἠνάγκασαν αὐτὸν νὰ τιμωρήσῃ τὸν ἑκούσιον τῶν νόμων του παραβάτην. Ὁ Θεὸς μ᾽ ὅλα ταῦτα, ἁμαρτωλοὶ, ἀποφασίζει μὲν, καθὸ δίκαιος, τὴν τιμωρίαν, ἀλλὰ, καθὸ εὔσπλαγχνος, πέμπει συγχρόνως τῷ Βασιλεῖ Δαβὶδ Νάθαν τὸν προφήτην, ἵνα φανερώσῃ αὐτῷ ὅτι μέλλει ἀφεύκτως καὶ αὐστηρῶς νὰ τὸν παιδεύσῃ, καὶ τὸν προτρέψῃ ἐνταυτῷ, διὰ τῆς ἀπειλῆς τῆς μελλούσης τιμωρίας, ἐπὶ τὴν ὀνησιφόρον μετάνοιαν. «Τάδε λέγει Κύριος· λέγει ὁ Νάθαν τῷ ἁμαρτωλῷ βασιλεῖ· ἰδοὺ ἐγὼ ἐξεγείρω ἐπὶ σὲ κακὰ ἐκ τοῦ οἴκου σου.» Ἀκούει ἔντρομος ὁ Προφητάναξ τὴν καθ᾽ αὐτοῦ ἀπόφασιν τοῦ Κυρίου, φοβεῖται τὴν δικαίαν ὀργήν του, μετανοεῖ εἰλικρινῶς καὶ ταχέως, βοᾷ ἐκ κέντρων καρδίας τὸ ἥμαρτον. «Καὶ εἶπε Δαβὶδ τῷ Νάθαν· ἡμάρτηκα τῷ Κυρίῳ.» Οὕτως εἶπεν, ἀκροαταὶ, ὁ ἐπίγειος βασιλεὺς μετανοῶν· ὁ δὲ Οὐράνιος, τὸν ἐπίγειον ἐλεῶν, αὐθωρεὶ τὰς ἁμαρτίας αὐτοῦ ἐσυγχώρησε καὶ τὴν σωτηρίαν καὶ ζωὴν αὐτῷ ἐδωρήσατο. «Καὶ εἶπε Νάθαν πρὸς Δαβίδ· καὶ Κύριος παρεβίβασε τὸ ἁμάρτημά σου, οὐ μὴ ἀποθάνῃς» (Βασιλ. Β΄, Κεφ. ΙΑ΄. καὶ ΙΒ΄.). Ὢ ἔλεος ἀμέτρητον! ὢ εὐσπλαγχνία ὑπερβάλλουσα! Δὲν ἐπάγει ὁ Ὕψιστος ἄφνω καὶ σιωπῇ τὰς κολάσεις κατὰ τῶν παρανόμων, ἀλλὰ τὰς προκηρύσσει, προςκαλῶν διὰ τῶν ἀπειλῶν αὐτοὺς εἰς μετάνοιαν. «Ἴδιον, φωνεῖ καὶ ὁ μέγας Βασίλειος, ἐκπληττόμενος μετ᾽ ἐμοῦ, ἴδιον τῆς τοῦ Θεοῦ φιλανθρωπίας, τὸ μὴ σιωπῇ τὰς κολάσεις ἐπάγειν, ἀλλὰ προκηρύσσειν, διὰ τῶν ἀπειλῶν προκαλουμένου εἰς μετάνοιαν τοὺς ἡμαρτηκότας» (Ἅγ. Βασιλ. εἰς Ἡσαΐαν. Κεφ. Ε΄.). Ὢ πόσον εἶναι οἰκτίρμων ὁ Θεὸς ἡμῶν,

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

Ὦ ἁμαρτωλοί, ὢ πόσον ἐλεήμων! μακρόθυμος! ἀγαθός! πολυέλεος! Τὸν ἐγκαταλείπει μετ' ἀχαριστίας ὁ ἐκλεκτὸς λαός του Ἰσραὴλ καὶ λατρεύει ἀναισχύντως ἀντ' αὐτοῦ ἕνα Μόσχον μεταλλίτην, καὶ αὐτὸς μ' ὅλον τοῦτο δὲν τιμωρεῖ αὐθωρεὶ τὸν σκληροτράχηλον λαὸν ἐκεῖνον, δὲν ἐπάγει αὐτῷ ἡμαρτηκότι σιωπῇ τὸν ἀφανισμόν, ἀλλὰ τὸν προλέγει εἰς τὸν Μωϋσέα, ἵνα μάθῃ αὐτὸν δι' αὐτοῦ ὁ λαὸς ὁ παραβάτης, μετανοήσῃ καὶ σωθῇ· τὸν προλέγει εἰς τὸν πιστὸν θεράποντά του, ἵνα κινήσῃ αὐτὸν εἰς τὴν ἱκεσίαν ὑπὲρ τοῦ Ἰσραήλ. «Καὶ νῦν ἔασόν με, καὶ θυμωθεὶς ὀργῇ εἰς αὐτούς, ἐκτρίψω αὐτούς» (Ἔξοδ. ΛΒ', 10). Ἀναβαίνει ἡ κραυγὴ τῆς κακίας τῆς πόλεως τῆς μεγάλης Νινευή, πρὸς τὸν Ὕψιστον Σαβαὼθ καὶ τὸν ἀναγκάζει ἐπιμόνως αὐτανδρὶ νὰ καταστρέψῃ πόλιν, πολυειδοῦς ἁμαρτίας ἀνάμεστον, καὶ αὐτὸς μ' ὅλον τοῦτο, ἀντὶ τοῦ νὰ τὴν καταστρέψῃ ἀνυπερθέτως, προκηρύττει ἐν αὐτῇ διὰ Ἰωνᾶ τοῦ προφήτου τὴν ἄφυκτον καταστροφήν της, ἵνα κινήσῃ αὐτὴν διὰ τῆς προρρήσεως τοῦ ἀφανισμοῦ της εἰς τὴν σωτηριώδη μετάνοιαν· ὅπερ καὶ ἐγένετο. «Ἔτι τρεῖς ἡμέραι, ἐκήρυξεν ἐν τῇ Νινευῇ διὰ τοῦ Ἰωνᾶ ὁ Θεός, ἔτι τρεῖς ἡμέραι, καὶ Νινευὴ καταστραφήσεται. Οἱ δὲ ἄνδρες Νινευὴ ἐπίστευσαν τῷ Θεῷ, καὶ ἐκήρυξαν νηστείαν, καὶ ἐνεδύσαντο σάκκους ἀπὸ μεγάλου αὐτῶν ἕως μικροῦ αὐτῶν. Καὶ εἶδεν ὁ Θεὸς τὰ ἔργα αὐτῶν, ὅτι ἀπέστρεψαν ἀπὸ τῶν ὁδῶν αὐτῶν τῶν πονηρῶν· καὶ μετενόησεν ὁ Θεὸς ἐπὶ τῇ κακίᾳ, ᾗ ἐλάλησε τοῦ ποιῆσαι αὐτοῖς, καὶ οὐκ ἐποίησεν» (Ἰων. Γ', 1—10). Ὢ εὐσπλαγχνία ἀκατανόητος! Ἁμαρτωλοί, δύνασθε νὰ ἐλπίσητε ἐξ αὐτῆς πλειότερον; ἡ ἔνθερμος αὕτη ἀρωγὸς ὑμῶν δύναται νὰ κατορθώσῃ ὑπὲρ ὑμῶν μείζονα; Αὕτη, καθὼς ἴδομεν, ἀεὶ ὑπὲρ τῆς σωτηρίας ἡμῶν ἀγωνιζομένη καὶ παντοιοτρόπως προσπαθοῦσα νὰ ἄξῃ ἡμᾶς εἰς μετάνοιαν, παροτρύνει τὸν παντέφορον καὶ ἀλάθητον Κύριον νὰ παρορᾷ

τὰς κατ' αὐτοῦ ὕβρεις ἡμῶν· αὕτη καταπείθει αὐτὸν ν' ἀποδίδῃ τὰ πταίσματά μας εἰς ἀδυναμίαν καὶ ἄγνοιαν· αὕτη τὸν παρακινεῖ νὰ ὑποφέρῃ μετὰ μακροθυμίας ὅλας τὰς ἀχαριστίας μας· αὕτη τὸν παρακαλεῖ νὰ μᾶς εἰδοποιῇ ὅτι μέλλει νὰ μᾶς τιμωρήσῃ, ἵν' ἀπαλλάττωμεν ἡμᾶς αὐτοὺς τῆς τιμωρίας· αὕτη τέλος πάντων καὶ μόνη ἀνοίγει εἰς τοὺς μετανοοῦντας τὸν διὰ τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν κεκλεισμένον Παράδεισον. Ἄνθρωπε λοιπὸν ἁμαρτωλέ, ἔκτυπον τοῦ Θεοῦ ἀφομοίωμα, ἐὰν εἰλικρινῶς μετανοήσῃς, σώζῃ ἀναμφιβόλως, κληρονομεῖς ἀναντιρρήτως τῆς ἀτελευτήτου Μακαριότητος· ἐὰν ὅμως ἰσχυρογνώμων ἐμμένῃς τῇ ἁμαρτίᾳ, καταχρώμενος ἀναισχύντως τοῦ Θεοῦ σου τὴν Εὐσπλαγχνίαν, τρέμε, ἀμετανόητε, τρέμε, διότι τότε ἡ ἔνθερμος ὑπέρμαχός σου εὐσπλαγχνία εὐθέως προσεταιρίζεται, ὥσπερ καὶ προοιμιαζόμενος εἶπον, μετὰ τῆς ἀσπόνδου ἐχθρᾶς σου Δικαιοσύνης, καὶ ἀμφότεραι ἐπιταχύνουσι τὸν ὄλεθρόν σου, ἀμφότεραι ἀποφασίζουσι τὸν θάνατόν σου. «Ἀπαλείψω, ἄκουε, ὦ παραβάτα, τὴν φρικαλέαν κατὰ σοῦ ἀπόφασιν, ἀπαλείψω τὸν ἄνθρωπον ὃν ἐποίησα» (Γεν. ς', 7).

ΔΕΥΤΕΡΟΝ ΜΕΡΟΣ.

Ἔναυλον ἔτι, ἀκροαταί, ἔχων εἰς τὰ ὦτά μου τὴν βαρύηχον τοῦ Ὑψίστου φωνήν, ἥτις πρὸ ὀλίγου τὸν θάνατον τοῦ ἀμετανοήτου ἐβρόντησε καὶ ἀνυπερθέτως τὴν θανατοφόρον ταύτην

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

ἀπόφασιν ἐδημοσίευσε, καὶ γινώσκων καλῶς ὑπὸ τοῦ Θεοῦ αὐτοῦ ὅτι αὕτη εἶναι πλέον ἀμετάθετος, ἀνίσταμαι ἤδη κατηφὴς, κατώδυνος, ἀπηλπισμένος· ἀνίσταμαι καὶ ἀνοίγω πάλιν τὸ στόμα, οὐχὶ ὅμως ἵνα εὐαγγελίσωμαι ὑμῖν, καθὼς πρὸ ὀλίγου, χαρὰν, ἐλπίδα, σωτηρίαν, ζωήν· ἀλλ' ἵνα καταγγείλω ἐκ μέρους τοῦ Θεοῦ κατὰ τῶν ἀμετανοήτων, λύπην, ἀπελπισίαν, ἀπώλειαν, κατακλυσμὸν, πῦρ, αἷμα, θάνατον. Θάνατον, ὅντινα ὁ Παντοδύναμος ἀδυσωπήτως ἐπήνεγκέ ποτε, καὶ πάντοτε ἀφεύκτως ἐπιφέρει κατὰ τοῦ παραβάτου ἀνθρώπου ἐκείνου, ὅςτις, καταχρώμενος ἀναιδῶς τὴν εὐσπλαγχνίαν του καὶ οὐδόλως εἰς τὰς σωτηρίους αὐτῆς προςκλήσεις ὑπακούων, στερεὸς καὶ ἀσάλευτος μένει εἰς τὴν ἀνομίαν καὶ εἰς τῆς σαρκὸς αὐτοῦ τὰ θελήματα. Τοιούτους παραβάτας, κοσμολάτρας, σαρκολάτρας ἀνθρώπους βλέπομεν ζῶντας ἐπὶ τοῦ Νῶε. Οὗτοι, φιλήδονοι ὄντες, παχυλοὶ, διάστροφοι, ἄδικοι, ἀσελγεῖς, ἀκόλαστοι, σάρκες ἐν βραχυλογίᾳ, κατὰ τὴν μαρτυρίαν τῆς Γραφῆς, ἠνόμουν ἀπαρακαλύπτως, ἠσέβουν, ἠδίκουν, ἐκώφευον εἰς τὴν φωνὴν τῆς συνειδήσεως, ἠρνοῦντο ἀνερυθριάστως καὶ αὐτὴν τοῦ Ὑπερτάτου Ὄντος τὴν ὕπαρξιν, καὶ, διὰ τὴν ὑπερβάλλουσαν ταύτην κακίαν των, ὑπερβαλλόντως καθ' αὐτῶν τὴν θείαν Δικαιοσύνην παρώργισαν. Αὕτη δὲ, ἀδυσώπητος τιμωρὸς τῶν ἐγκλημάτων ὑπάρχουσα, ἀδυσωπήτως ἀκονᾷ κατὰ τῶν παρανόμων τὴν ῥομφαίαν της, τὴν ταχίστην ἐντείνει τὸ τόξον της, βάλλει ἐν αὐτῷ τοῦ θανάτου τὰ σκεύη καὶ ἑτοίμως ἀποφασίζει παντὸς τοῦ ἀνθρωπίνου γένους τὸν καταποντισμὸν, τὸν θάνατον. «Ἀπαλείψω τὸν ἄνθρωπον ὃν ἐποίησα» (Γεν. ς', 7). Οὕτως ἀποφασίζει ἡ Δικαιοσύνη· ἡ Εὐσπλαγχνία ὅμως, ἡ μὴ θέλουσα τοῦ ἁμαρτωλοῦ τὸν θάνατον, κοινολογεῖ ἐπισπερχῶς τὴν ἀπόφασιν ταύτην εἰς τὸν Νῶε, καὶ τὸν παροτρύνει οὑτωσὶν, ὄντα φιλάνθρωπον, νὰ τὴν κοινοποιήσῃ εἰς ἅπαντας, ἵνα, ἀκούσαντες αὐτὴν οἱ σκληροτράχηλοι ἐκεῖνοι, φοβηθῶσι καὶ μετανοήσωσι καὶ μετανοήσαντες σωθῶσιν.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ.

Φίλτατοι λοιπὸν, πρὸς Θεοῦ, ἔλθετε μίαν φορὰν τέλος πάντων εἰς ὑμᾶς αὐτοὺς, ἔλθετε εἰς αἴσθησιν, ἀναλογίσασθε τὰς οὐκ εὐαρίθμους ἁμαρτίας σας, φοβήθητε τὸν ἰσχυρὸν Κύριον Σαβαὼθ, οὗτινος καὶ τὴν Εὐσπλαγχνίαν αὐτὴν ἤδη καθ' ὑμῶν αὐτῶν ἐξωπλίσατε, φοβήθητε τὴν δικαίαν ὀργὴν τοῦ Θεοῦ ἐκείνου, ὅντινα φοβοῦνται καὶ τρέμουσιν αἱ νοεραὶ τῶν λειτουργικῶν Πνευμάτων δυνάμεις, ὅντινα φρίττουσιν αἱ Ἄβυσσοι καὶ ὁ Τάρταρος, φοβήθητε τὸν Θεὸν ἐκεῖνον, ὅςτις πρὸ ὀλίγου, ὡς ἴδομεν, ἅπαντα τὸν ἀμετανόητον Κόσμον κατεπόντισεν, αὔτανδρον τὴν παρανομοῦςαν Πεντάπολιν διὰ κεραυνῶν ἐξηφάνισεν, αὔτανδρον ὅσον οὔπω καὶ τὴν πατρίδα μας, ἐὰν δὲν μετανοήσητε, θέλει διὰ τοῦ λιμοῦ ἢ δι' αἰφνιδίου σεισμοῦ ἐξαφανίσῃ. Ἄνδρες ἀδελφοὶ, σπεύσατε πρὸς Θεοῦ, φοβήθητε τὰς δικαίας τοῦ Θεοῦ ἐκδικήσεις, μισήσατε ἐκ κέντρων καρδίας τὴν ἁμαρτίαν, τὸν χθόνιον τοῦτον Κέρβερον, τὸν βλαστὸν τοῦ Σατανᾶ, τὸν θάνατον τοῦ λογικοῦ, τὴν τοῦ ὅλου ἀνθρώπου διάλυσιν, μετονοήσατε ὁλοψύχως, προςδράμετε, κατ' αὐτὰς μάλιστα τὰς ἁγίας ἡμέρας, πρὸς τοὺς λειτουργοῦντας θυσιαστηρίῳ Κυρίου, πρὸς τοὺς Πνευματικοὺς, μιμήσασθε τοὺς Νινευΐτας ἐκείνους, μὴ φανῆτε κατώτεροι καὶ ἁμαρτωλότεροι αὐτῶν ὑμεῖς, ὑμεῖς, οἱ Χριστιανοὶ οἱ Ὀρθόδοξοι, τὰ γνήσια τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας τέκνα, οἱ ἀληθεῖς τοῦ Σωκράτους καὶ Χρυσοστόμου ἀπόγονοι. Ναὶ, συναμαρτωλοὶ, μετανοεῖτε ταχεῖς, μὴ ἀργεῖτε, μὴ ἀναβάλλετε πλέον τὸν καιρὸν, προςέλθετε διὰ τῆς μετανοίας πρὸς τὸν Θεὸν ὑμῶν, μὴ διστάζετε, μὴ ἀπελπίζεσθε ἀναλογιζόμενοι τὰς ἁμαρτίας σας, διότι λίαν θαρρύνει ὑμᾶς ἡ ἄπειρος εὐσπλαγχνία του. Ἡ εὐσπλαγχνία του, ἥτις, ὡς ἴδομεν, καὶ Ναβουχοδονόσορας ὑπερκόμπους προς-

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

δέχεται, καὶ Δαβὶδ μοιχοὺς καὶ ἀνδροφόνους ἀσπάζεται,
καὶ Μανασσεῖς ἀρνησιθέους καὶ ἀστροθύτας οὐκ ἀποστρέφεται,
καὶ ἀσώτους υἱοὺς οὐ βδελύττεται, καὶ Ζακχαίους ἀδίκους καὶ
ἅρπαγας συγχωρεῖ μετὰ χαρᾶς, καὶ πόρνας, καὶ τελώνας,
καὶ λῃστάς, καὶ ἅπαντας πρόθυμος προθύμως ἐναγκαλίζεται
καὶ μετὰ σπουδῆς σώζει ὡς σώτειρα. Προςέλθετε οὖν, ὦ
ἄνδρες Ζακύνθιοι, ἐπαναλαμβάνω ἐντονώτερον, πρὸς τὸν οἰ-
κτίρμονα Κύριον, πρὸς τὸν πολυέλεον ἐκεῖνον Δεσπότην, ὅςτις
ὅλους ὑμᾶς καλεῖ, διὰ τοῦ Ἰωὴλ, εἰς τὴν σωτηρίαν. «Ἐπι-
στράφητε πρός με ἐξ ὅλης τῆς καρδίας ὑμῶν, καὶ ἐν νη-
στείᾳ, καὶ ἐν κλαυθμῷ, καὶ ἐν κοπετῷ» (Ἰωὴλ Β΄, 12). Ἐ-
πιστράφητε, ναὶ, Ζακύνθιοι, πρὸς τὸν Κύριον, καὶ ὁ Κύριος,
ἰδοὺ, ὑπόσχεται εἰς ὑμᾶς τὸν τῆς Δόξης Παράδεισον, ὑπό-
σχεται καὶ τὰ αἰώνια καὶ τὰ πρόςκαιρα ἀγαθά του καὶ βε-
βαιοῖ διὰ τοῦ αὐτοῦ Προφήτου καὶ ὑμᾶς καὶ ἐμὲ, ὅτι, ἐὰν
μετανοήσωμεν, θέλει ταχέως ἀπαλλάξῃ τὴν δυστυχῆ πατρίδα
μας τῆς λιμοφόρου νόσου, ἥτις κατατρώγει ἤδη τὰς στα-
φίδας καὶ τὰς ἀμπέλους της, ὥςπερ ταχέως ἀπήλλαξεν αὐτὴν
καὶ τῆς στυγερᾶς νόσου ἐκείνης τῆς Χολέρας, θέλει μετα-
βάλει τὴν ἀκαρπίαν τῆς γῆς ἡμῶν εἰς εὐκαρπίαν, θέλει εὐ-
λογήσῃ τοὺς κόπους μας, θέλει αὐξήσῃ τὰ ἀγαθά μας καὶ
θέλει ἐμπλήσῃ τοὺς οἴκους ἡμῶν χαρᾶς καὶ εὐφροσύνης,
σίτου, οἴνου καὶ ἐλαίου. «Ἰδοὺ ἐγὼ ἐξαποστέλλω ὑμῖν τὸν
σῖτον καὶ τὸν οἶνον καὶ τὸ ἔλαιον, καὶ ἐμπλησθήσεσθε αὐτῶν..
Θάρσει γῆ, χαῖρε καὶ εὐφραίνου,... Θαρσεῖτε κτήνη τοῦ πε-
δίου, ὅτι βεβλάστηκε τὰ πεδία τῆς ἐρήμου, ὅτι ξύλον ἤ-
νεγκε τὸν καρπὸν αὐτοῦ, συκῆ καὶ ἄμπελος ἔδωκαν τὴν
ἰσχὺν αὐτῶν. Καὶ τὰ τέκνα Σιὼν χαίρετε καὶ εὐφραίνεσθε
ἐπὶ τῷ Κυρίῳ Θεῷ ὑμῶν, διότι ἔδωκεν ὑμῖν τὰ βρώματα
εἰς δικαιοσύνην, καὶ βρέξει ὑμῖν ὑετὸν πρώϊμον καὶ ὄψιμον,
καθὼς ἔμπροσθεν· καὶ ἐμπλησθήσονται αἱ ἅλωνες σίτου, καὶ
ὑπερεκχυθήσονται αἱ ληνοὶ οἴνου καὶ ἐλαίου» (Ἰωὴλ Β΄, 19

ἐπιμόνου κακίας μας καθ' ἡμῶν παρωργίσαμεν· δὲν μετα-
νοοῦμεν καθὼς ὁ Δαβὶδ καὶ οἱ Νινευῆται, ἀλλ', ὡς ἄλλοι
σκληροτράχηλοι Σοδομῖται, ἐμμένομεν ἀμετάθετοι τῇ κακίᾳ,
ἁμαρτάνομεν ἀσυστόλως ἐνώπιον Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων, ὅλον
τὸν Δεκάλογον ἐν βραχυλογίᾳ ἀθετοῦμεν καὶ παραβαίνομεν. Ὁ
Παντοδύναμος ὅθεν, πορογρισθεὶς καθ' ἡμῶν ἔτι περισ-
σότερον, οὐ μόνον δὲν μᾶς ἀπήλλαξε τῆς λιμοφόρου ταύτης
νόσου, ἀλλὰ καὶ προςεπήγαγε μάλιστα κατὰ τῆς δεινοπα-
θούσης πατρίδος μας καὶ ἑτέραν, μείζονα ὑπερβαλλόντως καὶ
χείρονα.

Οὐδεὶς ἐξ ἡμῶν, ὦ Ζακύνθιοι, δύναται εὐκόλως νὰ λη-
σμονήσῃ τὴν ἀποτρόπαιον ἐκείνην ἡμέραν, ὥραν, στιγμὴν,
καθ' ἣν ἡ ἐπάρατος τῆς Χολέρας νόσος (*) ἐκμανῶς ἐνέσκηψεν
εἰς τὴν πολυπαθῆ νῆσόν μας· ἅπαντες ἐνθυμούμεθα τὴν ἀ-
νεκδιήγητον ἀμηχανίαν ἐκείνην, ἥτις ὅλους ἡμᾶς κατέσχε
βλέποντας τὸν ἀδάμαστον καὶ ἀνθρωποφάγον ἐκεῖνον θῆρα
μανιωδῶς ἐπερχόμενον καὶ κατὰ πάντων τὸ στόμα μετ' ἀ-
πληστίας χαίνοντα· πάντες καὶ πᾶσαι ἔχομεν ἔναυλον ἔτι
εἰς τὰ ὦτά μας τῆς πτεροέσσης Φήμης τὴν γοερὰν φωνὴν,
ἥτις, ταχέως περιϊπταμένη, φεύγετε, ἐβόα, φεύγετε, προφυ-
λάττεσθε· θὴρ ὠρυόμενος ἤδη ἐπέρχεται, ἰδοὺ, ἡ λαοφθόρος
Χολέρα. Ὢ πόσον δυστυχεῖς ἡμεῖς τότε! ὢ πόσον! Ἀθυμία
θανάτου ἐνέπεσεν αἰφνιδίως πᾶσι καὶ πάσαις, ἀθρόοι καὶ
ἀπηλπισμένοι ἐτρέχομεν εἰς τὴν πόλιν ἅπασαν, ἐτρέχομεν
εἰς τὰς πεδιάδας καὶ τὰ χωρία, ἀνεβαίνομεν εἰς τὰ ὄρη,
κατεβαίνομεν εἰς τὰς κοιλάδας, ἐπανηρχόμεθα ἀπὸ τῶν ἐ-
ξοχῶν εἰς τὴν πόλιν, περιεπλανώμεθα κεκυφότες εἰς τὰς
ἀγυϊὰς καὶ τὰς πλατείας, ἐσπεύδομεν εἰς τὰς στενωποὺς
καὶ τὰς ῥύμας, ἐκρυπτόμεθα ἔντρομοι εἰς τὰς οἰκίας, κα-
τεφεύγομεν ταχεῖς εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν, κατεφεύγομ.. ἀλλὰ

(*) Ἡ στυγερὰ αὐτὴ νόσος ἐνέσκηψεν εἰς Ζάκυνθον τὸ 1855.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

«ποῦ πορευθῶ, Θεέ μου, ἀπὸ τοῦ πνεύματός σου; καὶ ἀπὸ τοῦ προσώπου σου ποῦ φύγω;» (Ψαλμ. ΡΛΗ', 7). Πανταχόσε μᾶς κατέφθανε τοὺς δυστυχεῖς ἡ θεόπεμπτος αὕτη μάστιξ, πανταχόσε «ἧμα ἡμᾶς ἡ κοπὶς τοῦ θανάτου,» πανταχόσε εὑρίσκομεν τὴν κατάλυσιν, τὸν κοπετὸν, τὸν τάφον, τὸν Ἅδην. Οὐδεμία ἀνθρωπίνη δύναμις ἠδύνατο νὰ μᾶς ἀπαλλάξῃ τοῦ πειναλέου καὶ ἀπλήστου στόματος τοῦ σαρκοβόρου τούτου θηρίου· οὐδεὶς ἐξ ἡμῶν ἠδύνατο ν' ἀναχαιτίσῃ τὴν ἀχαλίνωτον ὁρμὴν τῆς πανωλέθρου ταύτης νόσου. Ἰδοὺ αὕτη, ὥρμαε ἀκωλύτως εἰς τὰ οὐρανομήκη τῶν πλουσίων μέγαρα, εἰσεδύετο εὐκόλως εἰς τὰς ταπεινὰς τῶν πενήτων καλύβας, δὲν ηὐλαβεῖτο ἱερέα, δὲν ἐσέβετο πολιοπλόκαμον, δὲν ἐλυπεῖτο νεολέαν, δὲν ᾤκτειρε θηλάζοντα νήπια, δὲν ἀπέβλεπεν εἰς τάξιν καὶ ἡλικίαν, δὲν ὑπερεώρα πονηροὺς, δὲν ἐθαύμαζεν ἀγαθοὺς, παρεῖχε τοῖς πᾶσιν ἴσην ἑαυτὴν, ἐφείδετο οὐδενός. Ἀνελεὴς ἀνελεῶς ἐχώριζε τέκνα προσφιλῆ ἀπὸ γονέων, καὶ γονεῖς φιλοστόργους ἀπὸ τέκνων· συζύγους χαρίεντας ἀπὸ γαμετῶν, καὶ γαμετὰς περικαλλεῖς ἀπὸ συζύγων· ἐχώριζε μετὰ πόνου πικροῦ ἀδελφοὺς, ἀπὸ ἀδελφῶν· συγγενεῖς, ἀπὸ συγγενῶν· φίλους, ἀπὸ φίλων· χριστιανοὺς, ἀπὸ χριστιανῶν. Ὤ πολυώδυνοι δῆτα ἡμεῖς τότε! ὦ ἡμέραι ἀνίας! ὦ ὧραι! ὦ στιγμαί! Στιγμαὶ, ὧραι, ἡμέραι, καθ' ἃς οὐδὲν ἄλλο οἱ δύστηνοι ἐβλέπομεν, εἰμὴ νεκροὺς, ψυχοραγοῦντας, μελανειμονοῦντας, θρηνοῦντας· οὐδὲν ἄλλο ἠκούομεν, εἰμὴ τὴν γοερὰν φωνὴν τῆς Πατρίδος, ἥτις, ὡς ἡ Ἑκάβη ἐκείνη, ἔκλαιε πικρῶς τὰ θνήσκοντα τέκνα της. (Εὐριπίδου Ἑκάβ. στίχ. 151). «Οἲ ἐγὼ μελέα, τί ποτ' ἀπύσω; Ποίαν ἀχώ; ποῖον ὀδυρμόν; Δειλαία! φροῦδοι παῖδες!» Οὐδὲν ἄλλο, κατὰ τὰς ἀποφράδας ἐκείνας ἡμέρας, ἤχει εἰς τὰ ὦτά μας, εἰμὴ ὁ φρικώδης ἐκεῖνος ἦχος τοῦ νεκροφόρου ὀχήματος, ὅπερ διεκόμιζε νύκτωρ εἰς τὸν ζοφόεντα τάφον τοὺς χολεροπλήκτους συμπατριώτας μας, ἀκλαύστους, ἐρήμους, ἀκη-

δέστους, καὶ μηδὲ τοῦ τελευταίου ἀσπασμοῦ τῶν συγγενῶν καὶ φίλων ἠξιωμένους! Ὢ πόσον φρίττω, ἀκροαταὶ, τὸν σπαραξικάρδιον ἐκεῖνον ἦχον ἐνθυμούμενος! Ἦχον, ὅστις, ἐν τῇ βαθυτάτῃ σιγῇ τῆς σκοτίας νυκτὸς ἀποπεμπόμενος, εὐκόλως πάνυ εἰσεδύετο εἰς τὰς οἰκίας ἡμῶν, τὰ δωμάτια, τοὺς κοιτῶνας, τὰς κλίνας, καὶ τοῖς πᾶσιν ἐμήνυε τὴν ὑπερβάλλουσαν ἐκείνην θραῦσιν, ἥτις ὑπὸ τῆς Χολέρας ἐγίνετο.

Ἀλλ' ἀγορεύω πρὸς εἰδότας, ἀκροαταί· ἀγορεύω πρὸς ἄνδρας, τῶν ὁποίων πολλοὶ ἴσως ἔχασαν τοὺς φιλτάτους των· ἀγορεύω, καὶ διέρχομαι δυστυχήματα τῆς Πατρίδος μου· δὲν δύναμαι ὅθεν νὰ κατέχω πλέον τὰ δάκρυα· δὲν δύναμαι, τὸ ὁμολογῶ, νὰ προβῶ περισσότερον· δὲν ἔχω καρδίαν νὰ λυπήσω ὑμᾶς πλειότερον. Παύομαι, παύομαι, φίλτατοι, λαλῶν· ἀλλὰ καὶ σᾶς ὑπομιμνήσκω ἐνταυτῷ τοῦτο, ὅτι ἡ ὀλέτειρα Χολέρα ἐκείνη, ἥτις εἰς τὴν πατρίδα μας ἐνέσκηψεν, ἦτο ἀναμφιβόλως θεόπεμπτος· ἦτο μάστιξ, ἥντινα ὁ Κύριος καθ' ἡμῶν ἐπήνεγκε, διότι δὲν ἠθελήσαμεν οἱ κακόβουλοι οὔτε διὰ τῶν εὐεργεσιῶν νὰ βελτιωθῶμεν, οὔτε διὰ τῶν ἀνιαρῶν νὰ σωφρονισθῶμεν. Ὀφείλω μάλιστα στεντορείᾳ τῇ φωνῇ νὰ ὁμολογήσω ὅτι ἡ πανωλεθρία ἐκείνη, ἥτις οὐ μόνον εἰς Ζάκυνθον, ἀλλὰ καὶ εἰς Κεφαλληνίαν καὶ Κέρκυραν ἐνέσκηψε, δὲν ἦτο ἀνάλογος πρὸς τὸ ἄμετρον πλῆθος τῶν κακιῶν καὶ ἀσεβειῶν μας. Ναὶ, φίλτατοι, δὲν ἦτο ἀνάλογος, λέγω, ἐπειδὴ κατὰ δυστυχίαν τὴν σήμερον ἡμεῖς οἱ ὀρθόδοξοι, μόνην τὴν σάρκα λατρεύοντες, καὶ θεῖα καὶ ἀνθρώπινα ἀναιδῶς παραβαίνοντες, καὶ αὐτῶν τῶν ἐθνικῶν καὶ ἀπίστων ἐσμὲν ἀπειράκις χείρονες· τινὲς μάλιστα ἐξ ἡμῶν, αὐτόχρημα ἀσεβεῖς ὑπάρχοντες, ἐλπίζω νὰ καταλαμβάνητε, καὶ λησμονοῦντες ὅτι εἶναι Ὀρθόδοξοι, ὅτι εἶναι Ἕλληνες, ὅτι εἶναι ἀπόγονοι ἐκείνων, οἵτινες, καίπερ στενάζοντες ὑπὸ τὸν μακροχρόνιον καὶ βάρβαρον ζυγὸν τῶν ὀπαδῶν τοῦ Μωάμεθ, διετήρησαν μ' ὅλον τοῦτο οἱ ἀνίκητοι τοῦ Χριστιανισμοῦ

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

μάρτυρες, ἐφύλαξαν καθ' ὅλον τὸν χρόνον τῆς πικρᾶς δουλείας των τὴν Ὀρθοδοξίαν τῆς ἡμετέρας Πίστεως ἀνέπαφόν τε καὶ ἀμώμητον καὶ μὲ τὸ μαρτυρικὸν καὶ ἀθῶον αἷμά των ἐχρωμάτισαν τὰ ἱερὰ τῆς Ἑλλάδος χώματα καὶ ἔβαψαν καὶ αὐτοὶ, καθὼς καὶ οἱ ἅγιοι τῆς Ἀρχαιότητος Μάρτυρες, τὴν πορφύραν, ἥτις κοσμεῖ ἤδη τοῦ Ναζωραίου τὴν Ἐκκλησίαν, πάντα ταῦτα, ἐπαναλαμβάνω, τινὲς ἐξ ἡμῶν, παντάπασι λησμονοῦντες καὶ ἀσεβῶς παραβλέποντες, ἐτόλμησάν ποτε οἱ βέβηλοι καὶ τολμῶσιν εἰσέτι ν' ἀθετῶσιν ἀναισχύντως τὴν ὀρθόδοξον ἡμῶν Πίστιν, νὰ σκώπτωσι τὰ ἱερά της Μυστήρια, ν' ἀρνῶνται τὰ ἅγια αὐτῆς δόγματα, ν' ἀποβάλλωσι πάσας τὰς παραδόσεις της, ν' ἀποκαλῶσι θεατρικὰς παραστάσεις τὰς σεπτὰς λειτουργίας καὶ τελετάς της, νὰ καταστηλιτεύωσι τοὺς ἱεροὺς ὑπουργούς της καὶ τέλος πάντων διὰ μηχανοῤῥαφιῶν, διαστρόφων διδασκαλιῶν καὶ παλιμβόλων συγγραμμάτων νὰ προσπαθῶσι παντὶ σθένει νὰ ἑλκύσωσι καὶ ἄλλους πρὸς τὰ καταχθόνια αὐτῶν φρονήματα. Δικαίως λοιπὸν ὁ Μεγαλοσθενὴς Κύριος ἐτιμώρησεν ἡμᾶς τοὺς ἁμαρτωλοὺς καὶ ἀσεβεῖς καὶ εἰσέτι ἀδυσωπήτως τιμωρεῖ· δικαίως μᾶς κολάζει πρὸ πολλοῦ διὰ λιμοῦ καὶ λοιμοῦ· δικαίως καὶ ταχέως, ἐὰν εἰλικρινῶς δὲν μετανοήσωμεν, ἐὰν δὲν μισήσωμεν τὴν παροργίζουσαν τὸν Θεὸν ἁμαρτίαν, ἐὰν δὲν διορθωθῶμεν, δικαίως καὶ ταχέως, λέγω πάλιν, θέλει ἀποφασίσῃ καὶ τὸν παντελῆ ἀφανισμόν μας. «Ἀπαλείψω τὸν ἄνθρωπον ὃν ἐποίησα.»

«Ἐγὼ ἰδοὺ ἐπάγω τὸν κατακλυσμὸν, ὕδωρ ἐπὶ τὴν γῆν, καταφθεῖραι πᾶσαν σάρκα, ἐν ᾗ ἐστιν ἐν αὐτῇ πνεῦμα ζωῆς ὑποκάτω τοῦ οὐρανοῦ· καὶ ὅσα ἐὰν ᾖ ἐπὶ τῆς γῆς, τελευτήσει» (Γεν. ς', 17). Μάτην ὅμως ὁ πρεσβευτὴς τῆς εὐσπλαγχνίας Νῶε προσπαθεῖ νὰ καταπείσῃ τοὺς ἀπειθεῖς ἐκείνους περὶ τῆς δικαίας κατ' αὐτῶν ὀργῆς τοῦ Θεοῦ καὶ περὶ τῆς μελλούσης πανωλεθρίας των· μάτην προσπαθεῖ νὰ τοὺς κινήσῃ διὰ τοῦ κηρύγματός του εἰς μετάνοιαν· ἐπειδὴ αὐτοὶ κωφεύουσιν εἰς τοὺς παραινετικοὺς λόγους του, ἐμμένουσι σαθεροὶ τῇ κακίᾳ των καὶ πάντες καὶ πᾶσαι σκώπτουσι τῆς μετανοίας τὸν κήρυκα, βλέποντες αὐτὸν τὴν σωστικὴν κιβωτὸν κατασκευάζοντα. Εὐσπλαγχνία λοιπόν! ἕως πότε ἀνοχή; ἕως πότε μακροθυμία; Συμμάχησον, συμμάχησον μετὰ τῆς Δικαιοσύνης κατὰ τῶν παραβατῶν, ἀμφότεραι ἀπαλείψατε αὐτοὺς, ἀνοίξατε τοῦ οὐρανοῦ τοὺς καταράκτας, πνίξατε εἰς τὰ ὕδατα τοὺς ἀντάρτας. «Τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ ἐῤῥάγησαν πᾶσαι αἱ πηγαὶ τῆς ἀβύσσου, καὶ οἱ καταράκται τοῦ οὐρανοῦ ἠνεῴχθησαν· καὶ ἐγένετο ὁ ὑετὸς ἐπὶ τῆς γῆς τεσσαράκοντα ἡμέρας καὶ τεσσαράκοντα νύκτας. Καὶ πᾶς ἄνθρωπος καὶ πάντα ὅσα ἔχει πνοὴν ζωῆς, καὶ πᾶς ὃς ἦν ἐπὶ τῆς ξηρᾶς, ἀπέθανεν» (Γεν. Ζ', 11—23).

Ὁμοίαν συμφορὰν, ἀκροαταὶ, καὶ διὰ νὰ εἴπω κάλλιον χείρονα, ἔπαθον οἱ ἐμπαθεῖς καὶ ἀσελγεῖς Σοδομῖται. Προεκήρυξε καὶ εἰς αὐτοὺς διὰ τοῦ Λὼτ ἡ εὐσπλαγχνία τὴν ταχεῖαν καταστροφήν των· ἐκάλεσε καὶ αὐτοὺς διὰ τοῦ κηρύγματος καὶ τῶν ἀπειλῶν εἰς τὴν σωτηριώδη μετάνοιαν· ἀλλ' ἐπειδὴ οἱ ἀκόλαστοι, τῆς ἀσελγείας κραταιῶς ἐχόμενοι, ταῖς σωτηρίοις ταύταις προσκλήσεσιν οὐχ ὑπήκουσαν, διὰ πυρὸς αἰθομένου, θείου, καὶ κεραυνῶν πυρσοφόρων ἀπαξάπαντες παρὰ τῆς Δικαιοσύνης καὶ τῆς παροργισθείσης Εὐσπλαγχνίας ἐτιμωρήθησαν. «Καὶ Κύριος ἔβρεξεν ἐπὶ Σόδομα καὶ Γόμοῤῥα θεῖον καὶ πῦρ παρὰ Κυρίου ἐκ τοῦ οὐρανοῦ·

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

καὶ κατέστρεψε τὰς πόλεις ταύτας, καὶ πᾶσαν περίοικον, καὶ πάντας τοὺς κατοικοῦντας ἐν ταῖς πόλεσι, καὶ πάντα τὰ ἀνατέλλοντα ἐκ τῆς γῆς» (Γεν. ΙΘ΄, 24). Τρέμετε λοιπὸν, ἀμετανόητοι ἁμαρτωλοὶ, ἀκούοντες τὰς φοβερὰς ἐκδικήσεις τῆς Δικαιοσύνης τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς παροργισθείσης Εὐσπλαγχνίας του· τρέμετε, λέγω πάλιν, καὶ φοβεῖσθε· διότι ὁ Ὕψιστος, ὅταν διὰ τὰς κακίας μας δικαίως παροργισθῇ, παρὰ τοὺς κατακλυσμοὺς, τὸ πῦρ καὶ τοὺς κεραυνοὺς, ἔχει κατὰ τῶν ἁμαρτωλῶν ἕτοιμα καὶ ἄλλα τόξα στονόεντα, ἔχει κατ' αὐτῶν καὶ ἄλλας πληγάς· πληγὰς, αἵτινες πολλοὺς πολλάκις κατεμάστιξαν καὶ ἠφάνισαν, καὶ ἡμᾶς αὐτοὺς ἤδη διὰ τὰς ἐπιμόνους κακίας μας ἐπιμόνως καταμαστίζουσιν.

Ἰδοὺ, συμπατριῶται φίλτατοι, ἰδοὺ, τὰ ἄλλοτε ὡραῖα, ἀνθοκόμα καὶ φερέκαρπα πεδία τῆς δυστήνου Πατρίδος μας εἶναι ἤδη δύσμορφα, κατάξηρα, ἄκαρπα. Νόσος ὀλέτειρα κατατρώγει μετ' ἀπληστίας τὰς ὡραίας τῆς ὡραίας Ζακύνθου σταφίδας καὶ ἀμπέλους, καὶ ἤδη τὸν πολύτιμον αὐτῶν καρπὸν, τὸν μόνον τῆς ζωῆς ἡμῶν πόρον, τὴν μόνην ἐλπίδα μας, ἐσθίουσι δύσχρηστον ὄντα καὶ καταπατοῦσι τὰ ἀλογαζῶα. Πενθεῖ, κατὰ Ἰωὴλ τὸν προφήτην, ἡ γῆ ἡμῶν ἅπασα· πενθεῖ, ὅτι τεταλαιπώρηκεν ἤδη ὁ σῖτος, ἐξηράνθη ὁ οἶνος, ὠλιγώθη τὸ ἔλαιον, ἐξηράνθησαν πάντα σχεδὸν τὰ ξύλα τοῦ ἀγροῦ, πάντα ἀνῆψε φλὸξ, πάντα κατέφαγε πῦρ! (Ἰωὴλ. Κεφ. Α΄.). Λιμὸς ἰσχυρὸς καταβιβρώσκει τὴν νῆσόν μας, ἔνδεια ἀφόρητος τὴν καταπιέζει, πανταχοῦ αὐτῆς βλέπομεν ἐπαίτας, ῥακενδύτας, γυμνοὺς, πανταχοῦ αὐτῆς μόνην τὴν φωνὴν τοῦ πεινῶντος ἀκούομεν, μόνη ἡ φωνὴ τοῦ αἰτοῦντος ἐλεημοσύνην ἀντηχεῖ εἰς τὰ ὦτά μας. Καὶ μ' ὅλα ταῦτα τὰ δυσφόρητα δεινὰ, ἅτινα οἱ δυστυχεῖς ὑποφέρομεν, μ' ὅλας ταύτας τὰς δικαίας καθ' ἡμῶν τοῦ Ὑψίστου τιμωρίας, δὲν προστρέχομεν οἱ δείλαιοι, ὥσπερ ὁ ἄσωτος υἱὸς ἐκεῖνος, τῇ εὐσπλαγχνίᾳ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν καὶ Πατρὸς, ἥντινα διὰ τῆς

—25). Ναὶ, Θεέ μου ἐλεήμων, ὕψιστε, κύδιστε, γένοιτο, τρὶς γένοιτο τὸ ἔλεός σου ἐφ' ἡμᾶς τοὺς ἁμαρτωλούς.

Ἀπείρους ὁμολογῶ χάριτας καὶ εὐγνωμοσύνας εἰς τοὺς Ζακυνθίους καὶ εἰς τοὺς Κερκυραίους καὶ Κεφαλλῆνας, διότι δαπάνῃ αὐτῶν ἐτύπωσα τὸν ἄμουσον τοῦτον λόγον μου, ὃν ἐξεφώνησα κατὰ τὴν πρώτην Ἀπριλίου τοῦ ἐνεστῶτος ἔτους ἐν τῷ ἐν Ζακύνθῳ ναῷ τῶν ἁγίων Τεσσαράκοντα.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

ΤΩΝ ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΚΩΝ ΠΑΡΟΡΑΜΑΤΩΝ

ΔΙΟΡΘΩΣΙΣ.

Σελίς.	Στίχος.	Ἀντὶ	Γράφε
6	11	Ἰσραήλ	— Ἰσραὴλ
6	18	Ἰσραὴλ	— Ἰσραήλ
10	23	ἐλεεινοὺς	— ἐλεεινούς
11	20	αὐτούς,	— αὐτοὺς,
16	29	ἔθνεσιν	— ἔθνεσιν »
19	14	αὐτὸν	— αὐτόν
20	24	φρίξατε !	— φρίξατε !
24	21	νά	— νὰ
30	4	Καί	— Καὶ
30	16	Ἰδοὺ	— ἰδοὺ
31	25	κατά	— κατὰ

Τυπογραφικά τινα λάθη διέφυγον ἴσως τὴν ὅρασίν μου· ἀλλ' ὁ ἐπιεικὴς ἀναγνώστης ἐπιεικῶς θέλει παραβλέψῃ αὐτά.

Πᾶν ἀντίτυπον θέλει φέρει τὴν ἰδιόχειρον ὑπογραφὴν τοῦ Συγγραφέως.

Αθανάσιος Δ. [illegible]

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

Τυπογραφικά τινα λάθη διέφυγον ἴσως τὴν ὀρθήν μας· ἀλλ' ὁ ἐπιεικὴς ἀναγνώστης ἐπιεικῶς θέλει παραβλέψῃ αὐτά.

Πᾶν ἀντίτυπον θέλει φέρῃ [illegible] ὑπογραφὴν τοῦ Συγγραφέως.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ/ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ
ΣΥΛΛΟΓΗ Π. ΠΑΤΡΙΚΙΟΥ
Α1 ... Φ3.0016

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

Τιμᾶται πένσια 13.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ